بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين حمداً يوافي نعمه ويكافي مزيده
النور المبين وعلى آله وصحبه وسلم
اللهم صل وسلم على سيدنا محمد المقدس المختار النبي السلطان
بو اوراق شريفه در وننك حضرت سلطان العلما
وبرهان الاصفيا قطب العارفين وغوث الواصلين
منلا جامی عبد الرحمن قدسنا الله بسره امين المعروف بالفضل
الظاهر والباطن افندیمزك منظوم ومنثور نامهٔ شريفلری
لسان فارسی اوزره اولوب زمانمزده فارسی منظوم ومنثور
انطاق حكمت آثاريله تركی شرحلری اولوب عاشقان
وصادقان اولدیغی فائده لنورلر عربی لسانی فهيم ابدی تحت
اللفظ فوائدندن اولدیغی بو نسخه ترکی فارسی اقل من القليل
اولمغين احبا قديمزدن و مولدی ادرنه اولمغيله بدرلری
والدمزک اصدق لرندن سلطان احمد خان مصاحبلرندن
قره قاوح جلوسنده ادرنه ده اولندقلرنده العبد الفقير قديمی اوغلوم
بو اوانده جوارمزده فقيره نشو نما بولان شيخ طريقت
نقشبندیه نشأت سليمان افندی ابن مصاحب احمد افندی او تعلم
لسان فارسيده بر طولا (ی) احمد عنديده تماد ولمغين شرح
سوریلرک نیازمزده خدمت اولیا الله وحضرت منلا جامی
وحقوق قديمه رعايت ايله عنايتلری اولمغله اولاد معنويلرمز ايله
دعا جهتدری توفيقات جميله سنه اولدوغمز بدلا آیا اولمغين بو جمله
تحرير اولندی صوری و معنوی عزیز اوله جماد غره محرم

١٢١٤

ترجمهٔ دویت ملا جامی
مترجم نشأت افندی

بكلماحص

٤٢٢٢

٢٤٢٢
Cl. MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi
T.C.

حضرت جامی قدس سره السامی حضرتلرینک
تألیف بیوردقلری نای
نامه در

بسم الله الرحمن الرحیم

ای نای قلم هان سخن سنج نواشو ٭ آرایش گلزار گلستان وفا بو
نشأت بطفیلیء نغم نالهء بلبل ٭ در گلشن معنی بریاض شوق صفا
نثر کلله فیضی انار بلبل منقار گلشن طراز ٭ فرد وتر
تحمید وتمجید حضرت حمید ومجید سرآغازیله نغمه پرداز
سروش آواز ٭ گلافشانی ترنم صلوة درودیهء مطهرهء قدسیه
حضرت افضل التحیات قندنثیندن صکره ٭ بزم آرای گلشن ای
انجمن شوخ طبعانه عاشق منشان سروش طبنیانه بر کونه
ماند صبا ساقی می رنگله ساغر گلگوش ریاض هوش
عارفانه لرینه نشئه ریز سرخ روییء صغیر تقریر اولورکه

چوبلبله

چو بلبله زن منظور سطور تقریر ومضراب سای ناخن نوک
کلله تار اوتار قانونه نگارنده نقش پر قصور بیت جهانه محنت دو
دشت ملامت ٭ محبت وادیسی مجنونه نشانه نثر دو گلزار ایله
بیمه سحراستانهء عشقیده ملاکوراغ بوادیده کوی نوبهار ایله
نامدار سوی دلجوی یه مانند نسیم گذار اوزره ایکن گزرگاه
راهره ناگاه جناب پیر صوری ومعنوی پیشوای طریق
گلشنی ٭ نور چشم چراغ روشنی ٭ قطب دائرهء عرفان
قبله گاه سالکان ٭ واصل سر نقطهء کن فکان ٭ سرتاج عارفان
رضوان بهشت گلشن گلشنیانه سعدافزی حضرتلرینه بور
داود گلزار بهشت بوی عنبرفیوی گل محمدی اخلاق فردوس
سن شنلرنده دماغ پرور رفیم عطر شمیم طینت طیبه لرینه
منتشی نوازشلرنده خرم وخوش دل اولوب اول موالیده
واقع خانقاه ارم اشتباه هلرینه دعوت وگلبون طوبا ٭
خرامیلرینه سایه صفت تردیف وترفیقه رغبت بیورب
ع دوم بگلشن جنت که مرغ آنجا نیم نثر زمزمه سنده

نغمه پرواز اولدقده التفات ودعوتلرینه رسم انجازه اجازت
اولنمه ادابنه مراعات بر له ع عندلیبز کل گلزار پندیره سوز
نثر ترانه سیدر هم عنان مصاحبت اوله رق گلشنسرای گلشنی
مانلرینه وارد غیبی ایه دل عاشقانه کبی ورودده ع
وآیینهٔ شهودده جلوه بو جهله مشهود اولدیکه لمترجمه
گلزار جنان اذه برکلزاره دل عاشقانه سنبل نثر برگلزار
بهشت اثار ایدیکه هر گوشه سی گلزار گوشهٔ آسمانده وار گلزار انوار
پرتو نیر سعید توحید بر له رشکلو آور عالم علوی دخی
بلبل ازکار ایله غبطه فرمای نهتکاه علیین اولوب ع
مشاهده سنده ارباب شهوده نشئهٔ بزم الست واصحاب
وجد و حال جرعهٔ جام دیدار ایله سرمست اولور ع
اولکاشانه عشق و محبت صدر صفحهٔ صفاسنده حضرتلریله
زانوزن مجلس انس صحبت وهم نشئه صهبای عشق و محبت
اولوب لمترجمه دور ایدرلردی پیالهٔ گفتار ع سرمست
ایدی جمله مست و هشیار نثر ساغر صهبای سرشار صحبت

عشقه

عشق و محبت نشئهٔ بخش عشقه حضرت سلطان العشقین ن
قبلهگاه عاشقین سپهسالار صدقین ع حضرت خداوندگار قدس
سره الانوار ونشوهٔ کیفیت عشقیدر اهل مجلس جیده شراب
پرنور ظهور بر له مست و مخمور اولدقلری هنگامده اوله
حضرتلری افتتاح مثنویٔ معنوی اولنه دو بیت دوعالم
بهالریکه حضرت مخدوم عالیجناب ساقی ن سرشار عشق الهی
جامی جناب جامی روح الله روحه حضرتلرینیله شرح شیئلری
رسالهٔ نادره لرلی رضوان روحهٔ گلشنی شیخ افندی حضرتلری
دست نیاز تعظیم ایله پیشنهاد زانوی ادب مخلص مؤدب
قبلوب بیوردیلر که ع ای قبلنامهٔ حضرات خواجگان عالیشان
ع وی نشئهٔ سرشار صهبای بزم عشقه ابشانه ع وی ترجمان
لسان الغیب پیرانه ذی شانه ع وی غلام پیربندهٔ خدمت
احرایان جناب معارفمابکوز نیازمندرکه بوجود بیکس
ملوثله منظر محبوب دلاشربلو مجد کاه عفانزه شاطه
کلله خبال و تحقیق ماللو ایله زیور دومیانه وطوده

تركانه ایله جلوه کر و هفت اوزرهفت آرایش برله دلشلك
آوه پرکی طلعتان هشت بهشت اوله دیو نغمهٔ نیاز قنوتسانه ایله
دماغ ییدماغ فقیری کلستان هزار دستان بلکه قفس شاه
طیور وکاسهٔ طنبوره دونوروب هرچندکه حران نشئله
سائی ناقابلی وعدم استعداد نادانی کریوه نینه کرین وعذر
کنان وعفو جویان اولدی ایسه ینه یی درپی جام نغم ایرامر
ابله سرمست حجاب نیوروب اخرالنطوه مقدّم على الوديـ
معذوه سیدحسب المقدور ترجمه سنه صرف ینروی وسع
عاجزانه دقصورفهم اعتذار عدم قبوله اعتبار اوزره
ترجیح قیلنوب روحانیت حضرات پیرانه وامداد قدسیهٔ
جناب اینانه توسل وجناب فیاضه توکل برله قبول همت
دترجمه بنیت قیلندی و النشأت مجبور المجبور معذور
والعذر مقبول والله الموفق الهادی الی طریقه الوصول
سرآغاز شرح جناب جامی باشرح دوبیت مثنوی حضرت
جلول الدین رومی قدس الله سره العزیز بسم الله الرحمن الرحیم

تحن

عشوه میزنا بی وماجزنی نایم وی دمی بی ماومای نایم
ش عشوه نی زندهٔ غیری دبزدخی نایدن غیری دکلز اول
بردم بزمنز دبزبزدم آتنز دکلز حقیقنده نایده اولان
نغمهٔ سوزعشق ومحبت نای زندندر نیزن هرنه که نغخ
ایدر ایسه ظهوره کلان نغمه اولور وبزکه انسانز نایدن غیری
نه یز یعنی همان عینیله نایزکه بزدن ظهوربولان کمالات
جمله شئونات عشق الهی وعشق ایسه اسماء اللهیدن اولوب
همان بوشئوناته مظهر دوشمز در واقفاسرار بشریت
اولان ذات دائما کندوده ظهوربولان کمالاتکه جمله سنی
حقکه بیلوب کندوده نقصاندن غیری برشیی کورمز
واقعا بویله در زیرا مبدأ جمله شرور عدم وفنا ومنبع
جمیع خیرات وجود بقادر مرتبهٔ بشریت عدم وفنا
ومرتبهٔ الوهیت وجود وبقادر بونلر تفصیلنی نایکو
معناسنده حضرت جامی بیوره جقلردرع وی دمی
بی ماومابی وی نایم اول بردم بزمنز وبز بردم

انسن دکلن بیوردقلری سرّ معیّته اشارتدر و بو سرّ
معیّت نه علم و نه عرفان و نه کشف و عیان ایله ادراک
اولنور حالاوندن اولیوب بو بابده اتفاق اهل الله
اینما کنتم وهو معکم نص شریفیله ثابت و مبرهن لکن
مجهول الکنه ایله تعبیر بیوردیلر اکرچه کشف عیان
ایله درک اولنور دیمشلردر لکن کبار اهل حقیقتک
اعتقادی و دشولری سرّ احاطه و سرّ معیّتده مجرد
میرندن ح نی هر دم نغمه ارایی کند ط درحقیقت از دم
نایی کند ش نای که هر زمان نغمه پردازلق و نوا
سازلق ایده فی الحقیقه نیزنلو دمندن دم اوردر
نای ذاتنده بر شیلو میوب اولوب کندوده نوا و صدا
و آواز اولیوب انجق نایزنلو دمندن نغمه پرداز
و فسونساز اولدیغی معلومدر انسانلو دخی علم و
عرفان و دانش و عشق و شوق و سوزش و سایر
کمالاتی جمله نفخه تکریم دب الکریم اولان روح
مکرمدن

مکرمدن اولدیغی معلومدرکه اول دم تمام اولدیغی دمده
کندوده نه صدا و نه حرکت و نه کمال معرفت قالوب همان
بر قامش پاره سی کبی قالدیغی کبیدر ح این سطر چند
است بعضی منثور ۴ و بعضی منظوم بقلم صدق نیت
و خلوص طویت مرقومدر در بیان معنی نی و حکایات
و شکایات وی که در مفتتح مثنوی حضرت مولوی که کاشف
حقایق اسرار معنویست و توعیافته و پرتو شعور بعضی
بران نافته ش بو برقاچ سطر که یعنی بو رساله نک عبارتلری
بعضیسی منثور و بعضیسی منظوم قلم صدق نیت و خلوص
طویت ایله تحریر اولندی ۴ نایلو معناسی بیاننده ۴
و حکایت و شکایتی عیاننده درکه حضرت کاشف حقایق
اسرار معنوی سلطان المعشوقین والعاشقین سند العارفین فیبن
جلال الحق والدین جناب حضرت مولوی مثنوی معنویلرینک
افتتاح بیوردقلری بیت شریفلرندن شرحنده وقوع
بولدی بعض پرتو شعور بونلو اوزرینه نور بخش

اولدی یعنی بو بیتلرک شرحنه برمقدار صرف نقدینه همت
قلندی ج جعلنا تحفة الحضرة من خص بالمواهب الجلیة ومرا
العلیة ورسمتها منوه لسدة من خاص بالفضائل الانسیة
والشمائل القدسیة ش بز بو شرحی تحفه اولمق ایچون تألیف
قلدق برذات ایچونکه مواهب جلیلهٔ الهیه ومراتب علیه
ایله کبا اختصاص قلمش وفضائل سنیه وشمائل قدسیه
ایله فائق اولمش عالیحضرتلرینک درکاه عالیلرینه عرض
واهدا ایچون قلدق اویله بر ذاتکم ج الحمد کرد و مدحش
اندیشم مقال ت ناطقه حیران بماند و عقل لال ش ممدوح
وموصوفمز بر ذاتدرکه انلرک مدحنی قاله کتورمکه واوصافنی
سویلمکه فکر ایلدم عقل حیران و ناطقه متزلزل وابکم
وسرکردان اولور لمترجمه وصف اولنمز قاله کلمز مدحت
جانانه نمنزج کی میسر کردد آن مترشکرف ت جلوه مادت
در لباس صوت وحروف نیجه میسر اولور بو علم بو مثل
عظیم که ممدوح مدح محدودنه اعبارتور حرف وصوت

بلاسنده

بلاسنده جلوه ویرمکه وقیل وقال ایله اوصاف شریفه صفت
ممدوحی بیان ایتمکه نیجه ممکن ومیسر اولور یعنی وصف
ممدوح ظروف حروفه کنجیده اولمق عدیم الاحتمالدر ج هیچ
ازان به نیست کین امر خطیر واکذارم هم بانه صفات ضمیر
ش هیچ بوندن اعلاسی اولمزکه بو امر عظیمی یعنی ماجرای مدحی
بز اول پاکنهاد وصافی ضمیر اولان ممدوحه احاله ایدهلم
یعنی کندو مدحنی کنه کندویه حواله ایدهلم بوندن اعلاسی اولمز
ج تا کند از فضل احسان کرم ت مدح خود هم در عرب هم در عجم
ش مدح مخصوص کندویه احاله اولنه که فضل احسان کرمندن
کندولری کندو مدحلرینی هم عربده هم عجمده ایدهلر یعنی
عرب عجم کندولرینی مدح ایتمله کندو ذاتنده عرب وعجمده
مجد وجود اخرن مدحنه احتیاج یوقدر دیمله فهم اولنور
بو خصوصه تمثیلاً بیورلور ج مدح خورشید از کرد و هو
شمند ت فیض نور او بود مدح خوش پسند ش افتاب
عالمتاب اکر عقلاً مدح ایتز ایسه خورشیدن فیضو نوری

تمام مدح پسندیده در یعنی آفتابلو نوری تمام کندونلو
وصافی و معرفیدر آخرکو مدحنه احتیاجی یوقدر و حقیقتده
بویله در آفتاب منوردر و غایت ضیاسی واردر دیو
عقلونی برفرد ذکر ایتمامشدر زیرا عبث درع کوزی اولان
دلیل استرمی نوره ج در بو وصف مثللو نکشاید نفس
مثله دار اوصاف بوی مثللو لبس ش یعنی مشکلو و صفنده
هوشمند و عاقل نفس ودم اورمز ایسه مشکه وصافنه
کندو بویی کافیدر آخردن وصفنه احتیاج یوقدر ج
چون بوصف کس نداردافتقار ◦ بر عطا اولی نماید اقتصار
ش اذا کان الامر کذلک چونکه کندو نلو مدحنه کندو
کافیدر آخرکو مدحنه احتیاج یوقدر همان اولی واحری
ولایق اولان اولدرکه جز همتن دعای ممدوحه صرف
ایتملو لازم واهم در بو دعایه سراغاز بیوررلر ◦
متع الله تعالی عاکفی سدته الشریفه بطول بقائه و
قاصدی عتبه المنیفه بشرف لقائه ش الله تعالی محمد و حمزکبو

دائره

دائره دولتی سکانی طول عمری ودولت حیاتی ایله متمتع
و دولتمند ایلسون وجناب هم عتبه عتبه سی زوار وقاصد
لحار رؤیت جمال باکمالتری ولقای فرخنده مآللری شرفیله
شرفیاب ایلسون ج علة جاءت برجل من جراد ◦ تو سلیمانیه
کن ای عالی نژاد ش برمور ضعیف القدر برچکرکه پای
اهداسیله کلدی حضرت نبوت پناه سلیمان نبی علی
نبینا و علیه السلام دستکاهنه بر غله بر رجل جراد
اهدا و شرف حسن قبول ایله سرفخری رسیده بالای
نه طاق سما اولدیغی قصه مشهوده یعنی حضرت جامی
قدس سره نفس نفسلرینی مور وتحفه لرینه بو رساله نثریه
دن عبارتدر بر رجل جراد رتبه سنه تنزیل ایدوب بر مور
بر رجل جراد ایله کلدی یعنی محقر ایله برمور کلدی سنده
سلیمانلو ایله یعنی حضرت سلیمانه دم صدقته موجبنجه
حقیر کورمیوب نه کونه قبول ایتدیسه بو ضعیفلو تحفه نمی
سن اویله قبول ایله دیملو مراد بیوررلر ج از محقر

تحفه را بپذیر ازاو مرتفع کن دهشت تشویر ازاو ش
بو اعتبار ایله باشایانِ هدیهٔ ناچیزی اذن قبول ایله
دهشت و وحشت حجاب و شرمی و تشویر و شورشنی
اول هدیه اهدا ایدن دفع و رفع ایله عنایت قیل و شرف
قبول برله شاد ایله ج چند ازین جرأت بود خوار و خجل
عذر خود خود خواه ازین جهد المقل ش نیجه بر بو جرأت
و جسارتدن خوار و ذلیل و خجیل و شرمسار اوله بو قلیل
البضاعه عدم استطاعتله بو رساله یی عرض و تقدیم
ایتمکله اولان جرأت و جسارتدن نیجه بر خجالت کشیده
یعنی رساله عرض اولنان ذاتِ بیچون که بزم عذرمزی
یعنی سن دیر سن عذر ایله بزم طرفمزدن که بز بو خجولتدن
خلاص اولالم زیرا بزم عذر ایره جکمو مالیمز یوقدر که
بو عذر ع عذر تو از گناه تو بدتر قبلیدنور زیرا عذر
قبول ایدرجر ایمدن دکلدر حضرت جامی روحه الله
روحه السامی سبب تألیف و عذر تحفهٔ رساله یی تردیف

مقادسنی

مقادسنی درجهٔ تمامه رسیده ایدکوی صکره شرح بیتلی
شریفنه آغاز ایدوب بیوردیلر ج تمهیدنی را واصلون کاملون
وکاملون مکمل که از خود وازخلق فانی شده اند وبحق
باقی کشته مناسبتی تمامست اما آزروی اسم زیرا که این کلمه در
بعضی مواضع بمعنیٔ نفی استعمال می باید وایشان نفی
وجود عارضیٔ خود کرده اند وبعد میت اصلیٔ خود
بازکشته واما آزروی ذات زیرا که همچنانکه نی از خود
تهی شده است وهرچه صورةً بوی مضافست از نغمات
والحالت فی الحقیقه صادر از صاحب ویست نی ازدی همچنین
این طائفهٔ علیه بالکلیه از وجود خود خالی شده اند وهرچه
بریشان منسوبست اخلاق واوصاف وکمالات صفت
صفت سبحانه وتعالی که در ایشان ظاهر شده است و
ایشانرا مرتبهٔ مظهریت بیش نیست ولهذا قال الحضرت
المولوی فی مفتتح کتاب المثنوی مشیرا الی نفسه وامثاله
الفانین فی حق الباقین به قدس الله تعالی اسرارهم

ش مخدوم سامی حضرت جامی مفتاح مثنوی اولان ایکی
بیت شریفی شرحه شروعنده مقدم اصطلاح حضرات
صوفیه ده نای نه یه اطلاق اولندیغی بیانه محتاج اولمغله
برمقدمه ایله لسان قومده نای معناسنی قبل شروع المقصود
بیانه اغاز ایدوب بیورلرکه نی کندودن وجودن خلقدن
فانی وحوایله باقی فنا فی الله بقا بالله رتبه سنه واصل
اولان واصلان کامل وکاملان مکمل اهل الله حضراتنه مناسبت
تامه سی اولمغله اهل الله حضراتنه نی اطلاق اولنور
اما اسم بوزدن نی کلمه سی لسان فارسیده حرف نفی اولوب
یوق معناسنه اولدیغی اجلدندر ارباب فنا دخی کندو
وارلقلرندن کلی فانی ویوق اولدقلری اجلدن نی اطلاق
اولندی تفصیل مقام فنا ایچون مراتب خمسه واردر فناء [margin: فناءِ عوام]
زهاد فناء عشاق فناء واصلین وکاملین فناء اهل حقیقت فناء
عوام افناء مخالفت وایفاء موافقت فناء زهاد افناء حظوظ
ولذائذ دنیوی وابقای درجات اخروی وفناء عشاق افناء

مرادات

مرادات دنیوی واخروی وابقاء حب الهی وفناء واصلین
کاملین غیبوبت ماسوی الله وحضور مع الله وفناء اهل حقیقت
افناء اسما وصفات وابقاء ذات ودخی درجات فنا اوجدر
فناء افعال فناء صفات فناء ذات یعنی افعال وصفات وذاتنی
محبوب حقیقتلو افعال وصفات وذاتنده افناء واهلاکدر
مثلا حدیدکه اتشدن کندو صفات ذاتیه سی اولان برودتدن
فانی اولوب اتشله صفت حارّه سیله متصف اولدیغی
کبی حدید حدید اتش اتش ورنه حدید اتش اولور
ورنه اتش حدید اولور بو فنا فی الله بقا بالله مقاماتی
صفات بشریه دندر بوفنایه دخی فنا ایدوب فنادن
فنا رتبه سنه واصل اولدقجه سیر فی الله رتبه سنه واصل
اولامز وفنا فی الله محضا مواهب الهیه دندر لکن
شرائط حصولی جناب حقه توجه تامدر واسطه
محبت ذاتی ظهور ایتدکجه بودولته نظر ایلرلر بو فنا
فی الله بقا بالله رتبه سندن صکره فنا فنادر فنا رتبه

[margin:] ۱ معنوی مثال مخصوصات وخصوصیات بشریه ودساوس صفات نفسانیه صفات حقیقت جامعه انسانیه دن کلی فانی
یعنی
مضمحل ومستهلکه وددرباتی نمود
الهیه ده مستغرقه اولوب تخلقو باخلاق الله رتبه سنه حقیقتده واصل
اوله

واصل اولان ذواته نی اطلاق اولنور یوق اولورلرک
اصلدن واصلان وکاملان مکملدن اولان ارباب کماله
نی اطلاق ایدرلر اسم یوزندن وجه آخر یاخود مار الذکر
اوصاف مذکورهٔ فنا وبقا ایله موصوف کاملان وواصلان
ذات یوزنده سان انواعنده اولان نی اطلاق ایدرلر
ذات یوزنده نای اطلاق ایتمکک ایتمکه دخی وجهی
ومناسبتی واردر اولدرکه کندو وارلقدن کلیا تهی
قدرونی غرض وغل وغش بشریتدن خالی انانیت
بشریتدن وصفات انسانیتدن وهوای نفسانیتدن
پاک وتابناک وکندولردن ظاهر اولان کمالات
وصفات واخلاق الهی اولوب کندولرده انجق مظهریتدن
غیری برشی اولمدیغندن نایکه کندوده ظاهر اولان
نغمات نایزنلک اولوب کندوده ساده رولکدن
غیری برشی اولمیوب ونغماتلو مظهری ومصدری
اولمق مناسبتله نایه تشبیه بیورلر حضرت سلطان

المعشوقین

المعشوقین وسند العاشقین جناب خداوندکار قدس
سره الانوار حضرتلری مثنوی معنویلری افتتاحنده
کندو نفس نفیسلری وذات عالیلری اولان امثالی
ذوات اکرام فانین فی الحق باقین حضراتنه نی
ق
اطلاق بیوردلر ه بشنو از نی چون حکایت میکند ه
وز جدایی ها شکایت میکند ه حضرت مخدوم سامی
جناب جامی یالاوده مسطور اولدیغی کبی نایی تفصیل
وتفهیم بیوردقلرندن صکره افتتاح مثنوی شریف
اولان دو بیت شریفلو نظمی شرحنه اغاز بیوردلر
ج کیست نی آنکس که گوید دمبدم ه من نیم جز موج دریای
قدم شن نای کیمدر نای کمسه درکه هر آن و هر زمان
لسان حال ولسان قال ایله بونی سویلردرکه بن
دریای قدمکه موجندن غیری دکلم یعنی بحر محیط
دیو جیث قدم الهی موج شئوناتم غیری دکلم اکرچه
اهل الله حضراتنک ماعداسی جمله آدم بلکه جمیع عالم

دکونن وسکانه جه موج دریائیدر لکن یقین حاصل
ایتمدیکجه فائده ویرمز وهر شخصه انله ایچون
عارف بالله دینمز وسوز ایله اولمز بو قدر سعی
وسلوکه وریاضات ومجاهدات بو عرفان ایچوندر
بالدبال دیمکله اغز طتلی اولمز مشهور مثلدر ذوق
ادراکه لازمدر وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون
اهل تفسیر لیعرفون ایله تفسیر بیورمشلردر مقصود
آفرینش عرفاندر لکن سوز ایله اولان عرفان دکل
اوزبله اولان عرفاندر سلوکله حاصل اولور حالدر
قال دکلدر یعنی بو تفصیلدن غرض موج دریا
قدم دیو بونی هر کس سویلر لکن حالا ادراکه ایدن
ذواتدر مراد بو رتبه فنایه واصل اولوب ذوقا
بونی ادراکه ایدن ارباب حالدر حضرت جامی
ج از وجود خود چو نی گشتم تهی نیست
از غیر خدا یم آگهی نی نای کندو وجودندن تهی

ویوج

ویوج اولدیغی کبی بن دخی کندو وجودمدن تهی اولوب
لاه حقده وجود موهومه معنویمی محو ایدوب
جناب حقدن غیریده اکاه اولدیغم یوقدر انجق الله
ذو الجلالی حضرتدن شعودم وار غیری ماسوایی بلیم
آفتاب عالمتاب ظهورنده کواکب نور آفتابده نکونه
مضمحل ومحو اولور ایسه شهود انوار الهی ظهورنده وجود
ماسوا کورنمز دیو بیورمشلر مثنویلرده کبار اعزه
کرامدن بر ذات بیورمشلرکه اونوز سنه یی متجاوزدر که
هر نقدر ماسوای الهی فطره کتورمکه مراد ایدرم
فطره کتورملو ممکن اولمز جناب حقدن غیری برشی
فطرمه کلمز حاصل کلام جه سلوکه ومجاهدات وریا
ضاتدن غرض اصلی انجق انانیتدن خلوص اولمقدر و فطره
جناب حقدن غیری برشی کتورمکدر یعنی کلمکدر
ج فانی از خویشتنم من وباقی بحق اما شد لباس هستیم بکباره
شقه نی بن کندمدن فانی ومحو اولورم بن جناب حق ایله

باقی اولدم یعنی ریاضات ومجاهدات وطاعات ایله
صفت بشریه‌دن خلاص وتخلقوا باخلاق الله امر شریفنه
امتثال ایدوب صفات الهی ایله متصف اولدم خصوصیله
علوم بالاده کراراً امراراً تفصیل اولندیغی وجهه اوزره
فنا فی الله وبقا بالله رتبه‌لرینه واصل اولدم ودارلغم
لباسی بر اوغردن بچپاده پاره پاره اولوب بنده بشریتدن
هیچ بر اثر قالمدی کندی دیلنو اولور ج ازسیدم باهمه
ذوق ودمید ت انها هم بیرون که همه در من دمید غز
جناب هو ایله انس وارام وقرار ایتمشیم وکندو کندومدن
متوحش اولمشم سرمه جناب مقدسه‌دن الهام اولنور
ایسه انی طشره ویریرم وانی سویلدم بیت در پس آیینه
طوطی صفتم داشته اند ع انچه استاد ازل گفت بگو
میگویم یعنی نای گبی وارلقدن خالی وحق ایله باقی
اولان ذات دیرکه کندو وارلغمدن اورکوم وحق ایله انسیم
وارام طوتدم جناب مقدسدن بکا نه فتح اولنور ایسه انی

سویلدم

سویلدم سوز بنم دگل هفکدر هر ظهورات الهیه مظهر
اولمشدر بیلو یوز طقسان بش تاریخلرنده استانه علیه‌ده
سلطان بایزید قربنده شهدی الاصل تخمیناً یکرمی یاشنده
بر جوان وار ایدی کندیه جن مسلط اولوب دعا وقتنده
جن کندوده اول وجهله مشهود اولنور ایدیکه اول حوالیده
بربر دکانندن بهر کوندن چقوب احباب ایله هم صحبت اولور
ایدی جوان مرقوم ساده دل وبر محله گیتمامش سیر وسفرک
یوده ودفتر دانشنده بر حرف اوقومامش وکندو لساندن
غیری بر لسان بلمز ایکن بعض کون عربی تکلم ایدر عبیده
غیری گویا بر لساندن ایله اشنا دگلدر عرب عربا گبی کندوه
هر نه سویلسه عربی اولدیغیچه ادراکو انمز وجواب
ویرمز وبعض کونده لسان فارسی ایله تکلم ایدر غیرک
لساننی اکلمز وبعض کونده هندی لساننه تکلم ایدر کندو
ریات معاشی دخی اول لسان ایله سویلر وبعض کونده
یهودی وفرنکی وارمنی ورومی وتاتاری وبلغارک

ذکر ایدی لسانلر سویلیو وبعض کوزه متعارف اولمدق بر لسان
ایله تکلم ایدر حتی بعضه کلوم هر قنغی لسان ایله تکلم ایدر
ایسه اول کوزه غیری لسانله کندویه بر شی فهم ایتملت
امر محال اولوب سویلدیکی لسانلر اصحابی ترکلو ایذوب
انلو ترجمانلغیله ادای مرام ایدرلردی وکندویه
سالکو اولدیغی کوزه ترکی تکلمنده معلوم اولوردی
اولدیغی کوزه کندویه سویلدوکی سائر لساندن سؤال
اولنسه برینی بلمز وذاتنده بر لسان فهم ایتمز لکن جن
طائفه سی کندویی تصدیق ایدوب استدوکلری لسانده
تکلم ایدردلر ایدی وکندوده بیشعورلق وسائر
عارضه یوق ایجه هر قنغی لسان ایله استرلر واراده
ایدرلر ایسه اول لسانده فصیح وبلیغ تکلم ایدوب
مرادینی اجرا ایدردی وتکلم ایتدوکی لسان اربابنی
بولدقده ابا واجدادی لسان کبی سویلو ایدی بو قصه دن
فهم اولنور که ادنی مخلوق الهی اولان جن بر وجودی

متصرف

متصرف اولمقده دلخواهی اوزره تصرف ایدوب کندوده
اراده قالمیوب متصرف جن اولوب دیدیکی لسان ایله
سویلدیکی صورتده حالو جن وجان بکمجدکوزه ومکان
اولان صفت پرور ذکارکو بحر عشقنده مستغرق اولسه
وکندودلیو ومضمحل واراده سی اراده الهیه ده محو اولسه
اول ذاتدن صادر اولان افعال وصفات وکمالات
حقانیه اولمق مستبعد دکلدر واثرده وارد اولان
کنت سمعه وبصره الی اخره بو کا دالدر (ج) باب دمسازی
خوبینم کشته جفت (ما) می نیارم برلب الا انجه کفت
(بن) دمساز ورفیقم بیرایله جفت اولمشم مشافهه یه
یعنی سویلیکه ولسانه کتورمکه قادر دکلم الامر که
سویلر ایسه انی سویلرم (نای) نیزنلو لبیله جفت
اولوب انلو سویلدیکنده غیری برشیء سویلمکه
قادر اولمدیغی کبی فنا فی الله رتبه سنده اولان ذوات
کرامکو دخی دائما وحی دل ایله تکلم ایدوب قلب

عابدینه اولان الهاماتده غیری برشی سویلمکه قادر
اولمدقلری معلوم بنابرین بن کند و دمسازم لبیله
جفت اولمشم انلر سویدیکمدن یکنده غیری برشی
سویلمکه قادر دکلم بیورلرج بابداز بانکم کلام حق ظهور
خواه فرقانه خواه انجیل و زبور ش بنم بانکمده یعنی صدا
آوازمده کلام حق ظهور ایدر استر قرآن کریم استر
انجیل زبور شریف اولسون یعنی بنده ظهور ایدن
کلام کلام حقدر استر قرآن استر انجیل و زبور
اولسون کتب اربعه جمله کلام نفس الهیدر وجمله سی
علی طریق الوحی انبیاء عظام علیهم الصلاة والسلام
حضراتنه ظهور ایتمشدر وانبیاء عظام حضراتی
قل انما انا بشر مثلکم نظم شریفی اوزره نوع بشردن
اولدقلری اجلدن بوناء خطابی دیو کفت و شنید
جهتی نوع انسانده اولوب انبیاء عظام علیهم السلام
حضراتی نوع بشردن اولمه مناسبتیله نوع بشر لساندن

واردر

واردر اولا شارع وحی اولان انبیاء عظام وثانیا
امم انبیاء کرام لسانلرنده جاری اولان کلام الهی اولدیغی
تقریبیله ناء خطابی نوع بنی آدمه الحق اولمق
جهتیله اندر بوکونه سویلر یعنی جنس آدم بویله درکه کلام
حق بنده ظهور ایدر استر قرآن استر تورات و انجیل
و زبور اولسون دیمکله اولورج رقص چرخ و انجم از
سازمنست قدسیان از تسبیحه آواز منست ش
چرخ انجمله رقصی یعنی فلکلر دوری و کواکبک حرکتی
بنم سازمدندر یعنی بنم نغمه پرواز لقمدندر اثرده
وارد اولمشدرکه مادامکه جهانده الله الله دیر اولدقجه قیامت
قوپمز بو تقدیرجه فلکلرک دوری ارباب احوالک
ذکر و تسبیح دم مبارکلرندندر و ملکلرک تسبیحی بنم
آوازمدندر دیملو یعنی بزلر ذکر الله ایتمسلو قیامت
قوپمز فلکلر ملکلر قالمزلر بهرحال ملوکی کرامله ذکر کرکی
دخی نیجه بزلر اولوب بو حساب اوزره ملکلر

وارددن

تشبيهي بنم اوازمدن ديله اولوب بنه آنلرده واقع
اولمشدركه بعد البعث امت محمد شريعت غرا
اوزره حركت ايدرلرايسه قيام قيامت يلوسنه يه
بالغ اولور بلكه دخى تبادىيه تجاوز اولور ايتمزلر ايسه
اول رتبه يه بالغ اولمز بواثر شريف منطوقنجه اوزره
امت محمدك شرع شريف اوزره حركتلرى قيامتلرى تأخيرنه
بادى اولورلرى صورتده فتكلو دورى ومتكلو تشبيهي
بزم ذكرمزايله اولور ديملو دواردر ع هركه دور
افتاد از بخت نزنو [illegible] ميكنم اكا هنوز ازبانلو بلند
[illegible] هركيكه بدبخت وبرخورده طالعكدن ناشى مطلوب
اصلى ومحبت محبوب حقيقتدن دور واپراغ دوشه
جزابى بلندا وازايله اكاه ايدرم وفراموش ايديكى
مقصود اصليسنى يادايدرم لمثنيه بيخودى دشت
بيابان نه لنكرده ايكن نالهٔ نى جرس راه خدا كلكبكا
نغمه سيله بن ترانه ايدرم ديو كويا اولور تحب

ناى

ع والحا اندوصفت نزديكاده نشنت [illegible] دازميكويم بكوشش
پست پست بيت اولدكنه كه صف بزم قشناد مقعد صدق
كروهندن اولدا اسرار حضرت محبوبى مطلوبى انلو
كوشنه آهسته آهسته سويلرم بيت اولكه محجوب
حقيقتدن دوراولورن وعشق حقيقتدن بهرمند اوليا
عشقه شوق وتشويق ايدرم واربابى عشقه بلكه
واصلينه دخى اسرار محبتدن ونكات وخفاياى سر
محبتدن نهانى خبر ويررم والحاصل واصل ومحروم
وظالم ومظلوم منافق وموافق صغير وكبير امير
واسير جملهٔ بندن فيضيلمند اولور جملهٔ سى حالللو حاجه
اكاه ايدرم ديوكويا اولورلر لمؤلفه دورلو نوديكه
ايرورب آتش خدا بيه صلا [illegible] سن نى ناى سرناده نود
حضرت عشقم ع كاه شيخ محنت دوران وهم [illegible] نيلد
لونزا داغها برجان وهم بيت كاهبجه محنت دردندو
بلاو هجرانه وفراق خبرنى ويررم شوريده جوان

نلري

وبيدماغ ومحزون وسركذشته حال بيدللركو جاننه
داغلوبقه دم ج كاه ادرم مژده سوق وصال * بخشم
اهل ذوقه داصيد وجد وحال ش كاهيجه وصال
شوقي شوقى مژده سنى كتوردرم اهل ذوق وارباب ذوق
حال وعاشقان وصادقانه حد ذوق وشوق ويرور
بغشلرم ديوكويا اولورلكه ج هم شرايع دابيان من
ميكنم * هم حقايق داعيان من ميكنم ش هم شرعيي
بن بيان ايلرم وهم حقيقتى بن عيان ايلرم ج
هرچه باشد نظم ونثر اندرزمن * نيست الو نغمها
لحن من ش كلام كركو منظوم وكركو منثور زماننده
وردوانده هرنه كه وار ايسه دكلدر الوبنم نغمه و
آوازمدندر بوكارخانه ده نفس بتكلم وحده بنم
بنده غيرى بر متنفس يوقدر ج هست اين خوش
نغمهاى جانفزا * مثنوى درشتش مجلد بلو نوا
ش بو جانفزا وحيات افزا اولنه نغملر بزم دالتى

مجلد

مجلد بر نوا وجهدا اندده اولان حضرت مثنوى بو
وحضرت خدا ونكار افندمز جنابلرى ع مثنوى نمادرت
ومدفست * بيوردقلرى بو دعوايى مثبتدر بالآوده
مسطور اولديغى وجه اوزره حضرت جامى رحمه الله
السامى ناى توجيه وتأويل وتفصيل ايدركن محلده ناى
فنافى الله دسيده اولمش كاملدن محتمل ذواة الموقه
بجروجب اول مقامده حضرت مولونا كندو نفس نفيسلرك
وامثاله الفانين والحق باقين حضراتي مراد بيورمشلر
ايدى بو مقامده دخى نايلدو كاه شن بعدت وكاه
حقيقتده وكاه توراتده وانجيلده دم اوردرم ديو كلورده
حكوه مثنوى التى جلد اوزره بنده ظهور ايلدى بيوردقلرى
نفس نفيسلر حضرت مولويه تخصيص قلنديغى بيان
بيوردلر ج فرصت خوش بايد وعمردراز * تابكويم
حال خود يلوشمه باز ش فرصت خوش يعنى بروقت
وسيع ومدتت دوردراز كركدركه حتى كندو احوالمى

برنبزه وبرشته بیان ایلیه‌لم واشدا رضیدم سویلیهیم
ج چون بسامانی نماید این سخن   می نهم مهر خموشی
بر دهن ش چونکه بحث دنیه سردت وسامانی بوله ومبلغ
درجهٔ کمال بالغ اوله دهانه کهنه‌کویه مهر سکوت
وقاتم ختام انجام صورم یعنی دهانی صمت ایله تمهید
ایدرم وساکت وصامت اولورم ج نثر و می توانذکه
مراد از نی قلم بوده باشد که استعاره کرده باشند
از برای انسان مذکور اگرچه بعض اوصاف واحوال که
حضرت مولوی برنی اجل کرده است ملایم این معنی
نماید وجامع میانه ایشان آن باشد که حرکات وسکنات
هیچ یک فی الحقیقه مستند بوی نیست بلکه وی مظهر
افعال واحوال دیگریست که موثر ومتصرف است در وی
وزیرا مرتبه مظهریت بیش نیست ش ودخی ممکندر
نیدن مراد قلم اوله بالاده تحریر اولندیغی وجهه
اوزره دنیه فنا فی الله واصل اولمش انسان کامل

وواصلون

وواصلون محمدیدن استعاره اولمش اوله زیرا قلم دخی
قامش اولدیغندن غیری کاتبلو یدنده اولوب کاتبلو
تحریکی ایله متحرکلو وتحریر ایتدیکی مقالات وکندوده
ظاهر اولان کمالات دنه قلمکلو مدخلی اولمیوب انجه
کاتبلو اولدیغی مناسبتله نایدن مراد قلم اوله لکن
اگرچه حضرت مولانا افندمز مثنوی شریفنده بشنو از
نی بیتندنصکره اولان ابیاتده ازنفیرم مرد وزن
نالیده اندلو ۲ نی حریف هرکه ازیاری برید ۲ پردهایش
پرده‌های ما درید کبی محللرده نفیر ونغمه وپرده
وناله کبی تعبیرات جمله نایه ملایم الفاظ ونایلو او
اوصافیدر هرنه قدر تعبیرات مذکوره نایه ملایم ایسه ده
قلم ایله قدر مشترکه سی اولوب نائی نایزنلو الدده
ذکوره ایسه قلم دخی کاتبلو الدده اوبله اولمشدر
نایه نیزن هرنه نفخ ایدر ایسه اول نفخه ظاهر اولدیغی
کبی قلم دخی کاتب هرنه تحریر ایدر ایسه اول ظاهر

اولور نای نیزنلو قلم کابنلو الندن دوشدیکی ساعتده
برقامش پارەسی اولوب نه نایده نغمات ونه فیده
مقالوت قالور بو خصوصده بینلرنده مشابهت تامه
اولمغله مذکور انسان کامل قلم ایله تعبیر اولنمشدر
آخر وتعبیر دیگر اولور دیو بیوررلر ح خامه میکوید
بالحان وصفیر * میزنم مرغان معنی را نفیر ش
اوصاف مذکوره ایله موصوف انسان کامل که عبارت
اولان قلم بویله سویلر صدا وصفیر وا صلق اوررکه
بن معنا قوشلرینه بو وجه نفیر اورورم بعضی دیمک
پروروده اولان مرغانی صدا ایله چاغیررلر وبعض
صیادانه قوش آوازی کبی آواز ایدرلر ایشیدن قوش
کندی جنسی زعمیله کلور صید اولور بوشنا سیله
قیلو صریرده کویا اولورکه بن بو آوازیله معنا
قوشلرینه اصلق چالارم یعنی چاغیریرم ح میکشم
ناکاه هشانه در دام خط * دانه میریزم برایشان از نقط

ش اول معنا مرغلرینی صفیرمله یعنی اصلق ایله الشرلو
ایدرک خط دوزاغنه کتوردرم واول معنا قوشلرینه
نقطه دن دانه دوکرم مصرع ثانیلو معناسی
مصرع اوله مقدمدر یعنی معنا مرغلرینه دانه
نقطه لرن دوکرم تا آنلری خط دامنه دوشوردرم
دیمکلو اولور ح از سیهکاری بخت واژگونه * دوفتم در
آب سیاهم سرنگونه ش قلم درکم معکوس بخت سیاه کار
لقدن بر بختکو ظلمتنده آب سیاه یاشنی اشاغه کتمشم
ح چونه برارم سرازانه آب سیاه * ظلمت کوستزم
بر روی ماه ش چونکه بن اول آب سیاهدن باشی چیقارم
ای یوزینی کیجه زلفیله تزیین ایدرم یعنی صحایف اوراقه
اوزره زلف خوبان کبی شکین خط تحریر ایدرم آب
حیات وظلمانی ارباب حقیقت خط سیاه درونده
معنای لطیف درکه بادی حیات جاودانه در دیو
تحقیق ایتمشلردر ح صفحه کافور اشکین کنم وبو

سنبل تر زیور نسرین کنم ش کافور زلفه اولان صحایف
اوراقی خط سیاه ایله مشکین ایدرم ودخی تازه سنبلی
بیاض کاغده زنبق ایدرم یعنی سنبل خط ایله کل بیاض
اوراقه زینت ویررم ج میکونم چون شانه فرق صد
شکاف ها می شوزانم شانه هر دم جدا باف ش
طراق کبی باشم اوزره ده شرحه ایدرم واول طراق
ایله هر دم حله طقودرم جلا صدر وسائر قماش
طقویانلر طراق ایله طقودقلری معلومدر وقتا که
دخی باشنده اولان شکافی کویا طراقه کبی اولغله
قلم دیرکه باشمی شرحه ایله طراق ایدوب اول طراق ایله
حله لو یعنی اثواب فاخره لرکه نسیج عباداتدر کنایه
دیر طقودرم ج دوبر صوران معنی زین عمل ه نوبنو می
افکنم مشکین عمل ش معنی صدالی واسرار حقایق
دو حاشیه صوباغی اونده بن بو عمده یعنی بو نسیج ایلدکم
لباس بهشت اولان حله لرده تازه تازه سیاه قطیفه لر

کیدوروم

کیدوروم صوراتی معنی نه یعنی معنی محبوبلرینی بو دوقودیغم
سیاه قطیفه الفاظ ایله تزیین ایدرم ج این همه کوک
ولی چون بنگری ع هستم از اثبات فعل خود بری ت
ش قلم دیرکه بو اوصاف مذکوره یی کندومه اسناد ایدوب
سویلرم اکر حقیقت حاله نظر ایدر ایسه‌ک بن کندو فعلم
اثباتندن بری یم دیو سویدیکم اوصاف جمله کاتبک
اوصافیدر زیرا بن بر نی پاره‌یم بنده نه معنی مرغلری
صیده دام قورمغه قدرت وار ونه ماه رخسار صحایف
طرقی ایله زینت ویرملو طاقت وار ونه صوراتی معنایه
مشکین حله ایله زیب وزینت ویره جک لیاقت
وار بو افعالده نه جمله بر نیم هیچ بر شی دکلم ج در کف
کاتب وطن وارم مدام ه کرچه بین الاصبعین
او مقام ش کاتبلو الندده دائما وطنم طوطارم وکاتبلو
ایکی پرماغی بینده برانکشتم هر نه کونه سوز ایدر ایسه
اوی تحریر ایدرکه ایدر قلب المؤمن بین اصبعین من اصابع الرحمن

اثر شریفنه اشارتدر ع نیست درم جنبشی از ذات من
او دست درمن دمبدم جنبش فکن ش یعنی ذاتمده بر جنبش
وبر حرکت یوقدر یعنی الدن بر شی کلمز بکا جنبش
وحرکت ویرن الحق کاتبلو دست اراده‌یدر ع کرمرا
بامن گذارد بله نفس ش بر زمینه مانم نی خشکی ولیس
ش اکر بر نفس کاتب بنی بکا قورسه یعنی اراده‌سی بنم
الوم ویررایسه انجق یرده برقوری قامش پاره‌سی
قالورم یعنی دست اراده‌ٔ کاتب بندن بران و بر نفس
منقطع اولور ایسه همان برقوری قامش پاره‌سی یرده
افتاده اولوب قالورم بنده نه فعل ونه حرکات وسکنات
قالور برقوری نای بیحال اولوب جماد مجرد یرده
قالورم بیت اکر دلدار دلدار نشأت
دمی باد که نباشد وار بر دل ج نتوان می شاید که
طریق مجاز واستعاره را بکذار خود ولی را عبارت
هم از بن نی با قلم ظاهر دارند زیرا که اولیاء

خداوند

خداوند تعالی که ارباب فراست واصحاب کیاست اندازهم
موجودات بلسان احوال واوصاف ایشان معانی لطیفه
وحقایق شریفه که مناسبتی ظاهر وملایمتی کامل دارند
بایشان میداد وفهم میکنند وبطالبان صادقه موافق
میرسانند ش وذخی لایقدر که یعنی بو دخی بر وجه مناسب
اوزره توجیه درکه حضرت مولانا قدس سره جنابلری
نی دن مرادلری بالاده مسطور وتحریر اولندیغی اوزره
فنا فی الله ایله باقی واصلان کاملان وانسان مکمل اشارت
اولمق ایله اولدیغی اوزره قلم کبی که کاتبله الندن محکوم و
دهرنه تحریر وتغریب ایدر ایسه کاتبله تحریری اولور
کندو وجودینی محو ایتمش فنا فی الله وبقا بالله ایله
محقق رجال الله اشارت اولیوب همان ظاهرده
اولان نی یا خود قلم ایله اوله زیرا اهل الله حضراتی
ارباب فراست وکیاستده اولملریله اشیاء موجوده
هر برینه لسان حال ایله قائل اولدقلری نکات

وفربابی نوله غرابت ایله ادراکنه ایروب طالبانه
صادقانه افاده بیوردقلری مشهود ومعلومدر بیت
بیت بومحلده دخی ممکندرکه حضرت خداوندکارکه
نی دن مرادلری هانه نی اوله یاخود هانه ظاهرده
که قلم اوله وبشنو از نی دیملرو نایلرو نغمه ونواوکلرو
صبر وصداسندن دیکله لسان حال ایله نه سویلرلر
الخ بیت برنیائی برمحله کلوب پریشانه حال وپژمرده
احوال صامت وساکت طوردر اکرچه برشئ تکلم ایتمز
لکن لسان حالی بن فقیر الحالم یکلری شئ وبرلت
کرم ایلیلرو دیملو سویلمکدن زیاده منفهم اولدیغی
کبی اهل الله حضراتی دخی تزیعیوت ایله نظر ا
ایدکره هر بر شیلرو لسان حالیله تکلملرینی فهم
ایروب فقرا واصیابلرینه تفهیم ایدرلر منقولدرکه
برکونه حضرت بایزید فقراسیله بر محلده کزار
ایدرکن برکاوبز اوزرینه اوغرادلر فقرا رایحه

کریهه فاذوراتدن استکراه ایدوب حرقه لرینی سد راه
شامه ایدوب استعجال ایله اومحلدن کزار مرادایدکلرنده
حضرت شیخ بونلره نکاه ایدوب بیوردیلرکه نه شتاب
واضطراب ایدرسز قاذورات سزلره نه دیر ونه کونه
طعن آمیز کلام سویلر فقرا متعجبانه خبر مسموعمز اولمدی
دیدکلرنده جواب بیوردیلرکه بو قاذورات دیرکه
بن برطعمه لطیف ونعمت شریف ایدم دونکی کونه بنی
هزار رغبت وتمام شهوت الوب حرقه کزه کتوردیکز
برکیجه سزلو دردونکزده مهمان اولمغله سزلره
مجاورت ایدیکدن بو حالی کسب ایلدم شمدی سزلردن
کسب وتحصیل ایلدیکم کیفیتدن نفرت ایدوب بنده نجر
سکز دیو سویلر بیوردیلر ودولاب قصه بیت
الاهالی که السنهٔ ناسده مشهوردر بودخی اول
قبیلدندر وبونلو امثالی حکایات وامثال نهایت
یوقدر بری دخی علی الطریق التمثیل حضرت جامی

بو حکایهٔ نقل بیوردیلر ع پیر مهنه آن کز ارباب شهود
در شهود حق کسی از وی به نبود ش نقل بیوردیلر که
پیر مهنه که ارباب شهود وکبار مشایخدن برذات
مقدس ایدیکه عصر سعادتنده واصل الی الله وکبار
اهل الله دن پیر مهنه حضرتلری کبی بر کمسنه یوق
ایدی یعنی نظیری نایاب برذات مقدس ایدی
مهنه اقلیم هندستاندن دکن ممالکده شهر ارشاد
اباد وحیدر اباد بیننده بر شهردر پیر مهنه شهر
مرقومده ساکن کبار مشایخ کرامدن برذات شریفدر
مصری وجامی وشاه خراسان وشاه همدان اهل الله
حضراتنه اطلاق اولدیغی کبی بوذاتلر دخی شان
شریفلری اولدقلری مملکت اسمیله یاد اولنوب
پیر مهنه دیو مشهور اولمشلردر خلاصهٔ کلام نادرهٔ
عصری پیر مهنه حضرتلری ع با مریدان روزی
اندر گشت دشت فق برصد و اسبابی میگذشت

ش برکونه مریدانی ایله صحراده سیر وسیاحت وکشت
وکذار کوه ودشت ایدر ایکن بر دکرمانه حوالیسنده
کذار ایتدیلر ع کفت وبی کفت زبانه زین آسیا فق
میرسد در کوش هوش من ندا ش پیر مهنه حضرتلری
بیوردیلر که لسانه قال ایله دکل بلکه زبانه حال ایله
بنم سمع جانه دلمه بو دکرماندن بر صدا کلدی ایرشدی
ع که من صوفی وجز صوفی کرز مالی نیست کار من
جونبکو نیکو کز ش دکرمن بکا لسانه حال ایله دیدیکه
من صوفیم یعنی بن درویشم واکر حقیقت حالمه نظر
عرفانه ایله ناظر اولور ایسه‌کز بن درویشم
وبنم درویشلکدن غیری ایشم یوقدر جمیع حرکات
سکناتم تمام درویشلکدر دیدی ع کرد رشتم میدهند
اهل مجاز ش میستانم میدهم شان نرم باز
اکر ارباب مجاز که اهل ظاهر بره سخت وبرکو دیرلر
ایسه اندرونه سخت معامله الوب نرم وبموشاق

دیلکو ایدوب کندولره ویریرز دکرمانه حبوباتی
سخت اولەرق الوب یموشاق دقیق خالص ایدوب
ینه صاحبلرینه ویرر اهل الله حضراتی دخی ارباب
دنیانلو سخت کلاملرینی ونیجه مشکللرینی اخذ
ایدوب حل وکلاملرینی تأویل برله کندولرینه رد
ایدرلر یعنی اهل مجازه بزه سخت سخن ایله خطاب
ایدرلر ایسه بزانده نرم ویموشاق ولطیف
جواب ویریرز بزه شتم ایدرلر ایسه بزانده دعای
خیر ایدریز وخشونت اوزره معامله ایدرلر ایسه
بزانده لطافت ایله مقابله ایدریز که درویشلکلو
شعاری بودر منقولدر که حضرت بایزیده برشخص
دائما انفعال ویروب اغضاب ایتملو هوسنده
ایمش برکون برمحلده برکلب یاتور ایکن حضرت
شیخه سؤال ایدر که یا بایزید بوکلبمی افضلدر
سنمی افضل سینه حضرت شیخ بکا بیوروب جواب

بیوردیلرکه اوغلم جناب پروردکارک مظهر عفو
عنایتی اولور ایسم بن افضلم واکر مظهر عفوو
عنایتی اولماز ایسم بوکلب بندن افضلدر دیو
بیوردیلر حضرت کرار کرم الله وجهه ورضی الله تعالی
عنه جنابلری برکون بربندەلرینی فرق اللی دفعه
اسمیله ندا بیوردیلر غلام مرقوم اول طرفده بیو
دیوارده نداء حضرت ولی النعمی سامع اولدیغی
حالده حاضر ایکن اللی دفعه دنصکره لبیك دیو
جواب وحضور عالیلرینه حاضر اولدقده بوقدر
کره ندا ایتدم مسموعکز اولمدیمی دیو سؤال بیورد
قلرنده مسموعم اولدی لکن سزه موروث غضب
اولور دیو ایچق سیزی اغضاب ایچون اجابت
ایتدم دیدکده تبسم بیوروب سنله بنی اغضاب
هدلکو دکلدر دیو غلام مزبوری آزاد بیوردیلر
بزرکانه ودرویشانه کارکرداری بو نهج اوزره

اوزره اولدیغی مشهود ومتواتردر ج میکونم همواره
گرد خود طواف ش نیست یکدم زین طوافم انحراف
ش دائما کندو اطرافمی طواف ایدرم یعنی کعبه
طوافنده غیری کارم یوقدر وکندی حالمه مقیدم
بر آن راه راست طریقت وطریق راستی استقامتدن
ذره قدر انحراف ایتمم وبر خطوه اکری یوله کیتمم
ج هرچه ناپایست ازآن باشم نفور ش افکنم انزا
کرد خویش دور ش هرنه که لایق واعتباره شایسته
دکلدر اندن نفرت وابا اوزره اولورم اول
ناروا ومغفور ونامناسب اولانه شیلری اطرافمدن
دور ایدرم یعنی نامقبول اولانه هرنه اولور ایسه
اولسون انی اطرافمدن دور ایدرم اطرافمه
اوغراتمم فی الحقیقه دکرماننکبکی اطرافمدن طشره
آتار بو مقامه کلنجه حضرت جامی بیت اول
مثنوی یی شرح وتمام ایدوب بیت ثانی یی ترجمه

کنو

شروع برله بیوردیلر حضرت مثنوی شریف کز نیستان
تا مرا ببریده اند م از نفیرم مرد وزن نالیده اند
شرح حضرت جامی ش حقایق موجودانکه از حیثیت
اندراج واندماج در غیب هویت ذات مسمی اند
بشؤونات ذاتیه وحروف عالیات در آن مرتبه
از حضرت ذات مقدسه را از یکدیگر ممتاز نیست
اصلا لا علماً ولا عیناً واین مرتبه را غیب اول
وتعین اول میکویند ودر مرتبه ثانیه که غیب
ثانی وتعین ثانی است وحقایق را در این مرتبه
اعیان ثابته میخوانند اگرچه حقایق را امتیاز
عینی نیست اما امتیاز علمی هست وچون درین
مرتبه اعیان ثابته متکثره بالکثرة النسبیه باعتبار
انتفاء وجود خارجی از ایشان معدوم می نماید که
حضرت مولوی از نیستان باعتبار عدمیت اصلی
اعیان وکثرت نسبی ایشان این مرتبه خواسته

باشد با مرتبهٔ سابق برآن و مرتبهٔ ثالثه مرتبهٔ ار
ارواحست واین را مرتبهٔ ظهور حقایق کویند کونیهٔ
بسیط مجردست مرنفس خود را و مرمثل خود را
و مرتبهٔ رابعه و مرتبهٔ عالم مثالست و مرتبهٔ
خامسه عالم اجسام و مرتبهٔ سادسه جامعه است
مرجمیع مراتب را وآن حقیقت انسان کاملست وبو شده
نماند که هرچند حقایق از مرتبهٔ اولی بدور ترمی
افتد احکام مابه الامتیاز بر احکام مابه الاتحاد
غالب تر میکردد و مراد بدوری و مهجوری که در امثال
این مواضع واقع میشود غلبهٔ احکام مابه الامتیاز
بر مابه الاتحاد والله اعلم ش جناب جامی روح الله
السامی بیت اولده شرحنده بر مقدمه ترتیب
بیوردقلری کبی بیت ثانی حضرت مثنوی معنویه
شروعی دخی بر مقدمه یه محتاج یعنی حضرات خمسه یی
بلدکجه بو بیتلو معنای شریفی تفهیم محال اولور

اجملده

شرح

اجملده حضرات خمسه یی جامع وجه الاجمال تحقیقه
ایدوب بیوردیلر که حقایق موجوداتی غیب هویت
ذات الهیه ده مندمج اولوب قلوب حیثیتده شؤنات
ذاتیه و حروف عالیات تسمیه اولنور بو مرتبه ده
حقایق موجوداته حضرت ذاتده دبربرلرندن ممتاز
دکلدر اصلا نه عیناً ونه علماً بو مرتبه یه غیب اول
وتعین اول دیرلر و حضرت ثانیه و مرتبهٔ ثانیه
غیب ثانی وتعین ثانی دیرلر بو مرتبه ده حقایق
موجوداته اعیان ثابته دیرلر بو مرتبه ده حقایق
موجودات عیناً بربرلرندن ممتاز دکلدر لکن
علماً بو بربرلرندن ممتاز دیرلر اعیان ثابته کثرت
نسبت ایله متکثر اولوب وجود عینی و خارجی
جهتندن معدوم مفروضدر بوقیدبرمه حقایق اشیاکه
بو مقامده اعیان ثابته اطلاق اولنور الاعیان
ما شمت رایحة الوجود عدمیت اصلیه ایله وجود

عینی و خارجیلری اولمیوب کثرت نسبت ایله متکثر اولوب
بو مرتبه مرتبهٔ اولادن پیدا اولوب مرتبهٔ اولیه جدا اولور
اولمیوب بو مرتبه ده عیناً معدوم و علماً موجود اولدقلری
اجلدن حضرت خداوندکار جنابلری بیستان ایله تعبیر
بیوردقلری واردرکه بونده حقایق موجودات
بربرلرندن ممتاز اولدقلری اجلدن جدا اولمغله
حکایت و شکایت بیوردیلر زیرا حضرت اول و رتبهٔ
اولیه عالم عمادر نه امتیاز نه کثرت و حکایت و نه
شکایت و نه قیل و نه قال واردر رتبهٔ ثانیه که تعین ثانیدر
بونده هر نه قدر عیناً معدومیت وار ایسه علماً موجودیت
اولدیغی جهتدن بو رتبه ده حکایت و شکایت بیوردیلر
وارد و بجادر رتبهٔ ثالثه که رتبهٔ ارواحدر بو مرتبه ده
ظهور حقایقه تعبیر اولنور حقایق بو مرتبه ده علماً
و تعیناً بسیط مجرد اولدقلری حالده بربرلرندن
متمیز هر بر حقیقت کندو نفسلرندن و کندو امثالندن

ممتاز

ممتاز و علماً و عیناً مجرد اولدق موجود درلر و مرتبهٔ
رابعه که حضرت المثالدر بو عالم دخی روحانیتی و لطافتی
جهتیله عالم ارواحه مناسبتی اولوب مجرد و بسیط
اولمامق جهتیله عالم اجسامه مناسبتی واردر عالم
منام و عالم جن و مرایاده محسوس اولان عکوس
بو عالمدندر و مرتبهٔ خامس حضرت الخامس عالم
اجسامدر بو عالم عالم مرکبهٔ تامه در عالم ناسوت
و عالم عنصر و عالم شهادت تعبیر اولنور بو عالم
موالید ثلثه و عناصر اربعه کسیفه دن عبارتدر
عالم محدود و عالم جهاتدر مرتبهٔ سادسه مرتبهٔ
جامعهٔ جمیع مراتبدر بو مرتبه حقیقت انسان کاملدر
بو مرتبه جمیع برازخلو جامعیدر اهل الله مظهریتلو
کلوم سعادتلرندن اولان اشارت الکبری بو مرتبه یه
اشارتدر و انسانه عالم کبری اطلاق بوکاملیتندندر
ودخی مخفی بیوردیلرکه هر نه قدر حقایق اشیا مرتبهٔ

اولى ذلكم تعيّنى اولور دور وبعيد دوشرسه احكام مابه
الامتياز نسبت مابه الاتحاد اوزرينه غالب اولوب حقيقت
اصليه سندن دور وايراغ اولور وبو مثللو محللرده هجران
وفراق ودورلكو تعبير اولنجه احكام مابه الاتحاد اوزره
احكام مابه الامتيازكو غلبه سندن عبارتدر بو ماجرانلو
اجمالا تفصيلى نشئه انسانيه ده هرنه قدر كسانك عنصريات
ايله اشتغال تلذذكه بولنورسه جسمانيه نفس ايله تعبير
اولنور بو غالب اولور ايسه جناب محبوب حقيقتدن
دور ومهجور اولور وهرنه قدركه لذائذ جسمانيه دن
دور اولوب روحانيت ايله متلذذ اولور ايسه اول
رتبه محبوب حقيقى ايله مناسبت حاصل اولور لكن لذائذ
روحانيه دن دخى فانى اولمدقجه واصل صحه اولمز
بو حقيقتلو تفصيلى بالاده فنا رتبه لرى تحقيق اولندى
محلده مرور ايلدى نيرا عبد ايله رب بيننده يتمش
بيك حجب واردر نصفى نورانى ونصفى ظلمانى ديمشلردر.

معنى

معناسى بودر خلاصه فنا اوزره فنا مرتبه سن بولدقجه
ورتبه بشريتى كليا محو قلمدقجه وصال محو محال اوزره
محالدر فافهم بيت توكز سراى طبيعت نميروى بيرون
كجا بكوى طريقت كذر توانى كرد هيهات هيهات
كشف وكرامات ومقامات انوار ولايت بونلر جمله
عجب اولديغى صورتده هنوز هواى طبيعت درجه لرنده
اولانه اطفال بازيچه سى دورانه نه وجهله دعواى كمال
ايتملو اولور حضرت مخدوم سامى مولانا جامى جنابلرى
بيت ثانى حضرت مثنوى شرحنه شروع دن مقدم
بو مقدمه ايله حضرات خمسى بيان بيورلر بيت شريف
حضرت مثنوى معنوى نظما شرحنه اغاز بيوروب
بيوردلر والله سبحانه وتعالى اعلم بحقايق الحال
ز نيستان تا مرا ببريده اند ☼ از نفيرم مرد وزن
ناليده اند اغاز شرح شريف حضرت مثنوى معنوى
حبذا روزى كه پيش از روز وشب فارغ از

انزوه وارزاداز طلب شن ای نه خوش ونه دلکش اولـ
بر کونکه بو کیجه کونوز دنه مقدم انزوه وغصه ودرد وبلا
ومحنت طلبدنه فارغ یعنی نه کوزل ایدی اول وقتکه نه کونه
وار ایدی نه کیجه ونه فرزنده دم ونه زمانه خرم ایدیکه
نه زمانه وار ایدیکه ونه دم ونه سن وار ایدیکه ونه بن نه مکان
نه زمانه نه هین ونه هانه نه این ونه آن فارغ البال وحوش حال
غم ومحن وانزوه ماومن ودرد محنت وبلای طلبدن
فارغ وآزاده ج متحد بودیم باشاه وجود ۵ بحکم غیریت
بکلی محو بود شن حضرت شاه وجود جناب واجب الوجود
وموجد کلی موجود حضرتلریله باوده تفصیل اولدیغی
وجه اوزره تعین اول رتبه سنده اناالله معناسی مقتضیسی
اوزره حضرت الوهیتده اتحاد اوزره ایدکو وامتیاز
غیریت حکمی تعینی کرکو عیناً وکرکو علماً کلیاً محو ومضمحل
ایدی ج بورا عیان جهانك چند چون ۵ زاعتبار علمی
وعینی مصون شن اعیان ثابته جهانك چند وجودلری ایدی

عینی

عینی وعلمی اعتبارنده مصون ایدی جهانکه سوادر یعنی
ماسوالله در حقایق اشیالو اعیانی هنوز مرتبهٔ اعیانه
ثابتهیه کلامش ایدی بالاده مسطور اولدیغی اوزره
حقایق اشیا رتبهٔ اعیانه کسب ایتمش ایدی علماً وعیناً
کسب تعین قلمامش ایدی فقط تعین اولمه ایدی جهان وعالم
که ماسوالله در حقایق رتبهٔ تعین ثانیهده مرتبهٔ
اعیانه ثابتهیه واصل اولوب تعین علمیه ایله متعین
ومتمایز اولمامش ایدی دیملو اولور ح نی بلوح علمشان
نقش ثبوت ۵ نی زفیض خوانه هستی خورده قوت
شن حقایق اشیانلو نه صحیفهٔ لوح علمنده نقش ثبوتلری
وار ایدی ونه وارلوه سفرهنه نصیب یملر ایدی
یعنی نه دفتر علمده مکتوب ونه سفرهٔ هستیده منظور
ومرغوب ایدی یعنی علماً وعیناً معدوم ایدیلر بو مرتبهٔ
نثراً تفصیل مرور ایدیکی اوزره مرتبهٔ اولکه تعین
اول وغیب اول ایله تعبیر اولنور اول رتبهلیـ

بیانده‌در ج بی زحمت ممتاز لیک دیگرها غرقه در دریای
وحدت سربسر ش بو حضرت حقایقه نه مقدمه ممتاز
ونه بربرلرندن امتیازلری وار ایدی بحر هویت موجودات
وقلزم وحدت الهیه‌یه ده سراسر غرق ومستغرقه ایدیلر
ج ناگهان درجنبش آمد بحر جود ها جمله را در جود
با وجود خود ش اکشنین دریای عنایت واحسان الهی
جوش وحرکته کلوب یعنی ناگاه قلزم کنز مخفی باد
محبت ایله تموج وجوش وخروشه ایدوب جمله حقایق
اشیایی کندوده کندوزنه کندویه کوستردی یعنی
حقایقه اشیائی صور معلومات الهیه که اعیان ثابته
وماهیات اشیا اطلاق اولنور بو مقامده حقایق
علماً موجود وعیناً معدوم ایدیلر بو مرتبه که حضرت
ثانیه‌در تعین ثانی وغیب ثانی تعبیر اولنور وبعضیلر
بو مقامه لوح اول وام الکتاب دخی تعبیر ایدرلر بالوده
نی بلوح علمشان تعبیریدنده دخی بو مقامه اشارتدر

دادر

واردر ج امتیاز علمی آمد در میان ها بی نشانی را
تا شد عیان ش چونکه بحر کنز مخفی با وجود الهی ایله
تموج ایلدی حقایق اشیا علماً موجود اولوب رتبهٔ
ثانیه‌یه کلدی بی نشانه اولانه عدم اضافیده نشانلر
پیدا اولدی یعنی حقایقه موجودات امتیاز علمی
ایله ممتاز اولوب هم مقدمه هم بربرلرندن علماً ممتاز
اولدقلری جهتیله کندوده بی نشانه ایکن نشانلر پیدا
اولوب رتبهٔ عین ثانیه‌ده قالدیلر دیمک اولور
ج واجب وممکن ز هم ممتاز شد ها رسم وآیین
ودودی آغاز شد ش واجب وممکن بربرلرندن
ایرلدیلر امتیاز علمی ایله ممتاز اولدیلر ماسوا
بو مرتبه‌یه دکین یوق ایدی بو مرتبه‌ده اصلیت
اسمادن جدا وممتاز اولدی بو مرتبه‌ده ایکیلک
آیین وارکانی پیدا اولدی بو مقام غیب ثانی
وتعین ثانیدر حقایق موجودات بو مقامده

صور علمیهٔ الهیه ایله موجود وواجب ممکندن جدا
وایکیلکه رسم وآیینی هویدا اولوب مطابق اشیا
معلومات الهیه اولمغین وجود علمیه ایله موجود
واعیان ثابته وماهیات ایله موسوم اولدیلر وبو
تعین ثانیه هر کروه بر اسم ایله تسمیه قلدیلر
بالاده مسطور اولدیغی کبی لوح الواح وقلم اول
ونور محمدیه وحقیقت محمدیه وعقل اول وعقل کل
وانسان اعظم دخی اطلاق ایتمشلردر ع جمله‌نک
مقصودی بردر اما روایت مختلفدر ج بعد ازان
یله موج دیکر در محیط هٔ سبوی ساحل آمدادا
بسیط شی اندن صکره دریای جود هر موجود
برغیری موج دخی اوردی یعنی بحر زخار کن اوجی
دفعه بر تموج دخی ایدی ارواح بسیط ساحل
بابنه کلدی یعنی عالم غیبدن بسیط اولدقلری حالده
کنار وجوده ارواح چیقدی عیاناً وعیناً موجود

اولدیلر

اولدیلر بو مقامه حضرت الارواح وعالم روح اطلاق
اولنور که حضرت ثالثه در وعالم امر دخی تعبیر ایدرلر
قل الروح من امر ربی بو مقامه اشارتدر ج موج دیکر
زد بد امد ازان عالی برزخ جامع میان جسم وجان
شد بحر جود الهی ودریای قدم برغیری موج دخی
اوردی جسم وجان بیننده برزخ ظاهر اولدی یعنی جامع
برمانع وحائل پیدا اولدی بو برزخه عالم مثال
اطلاق اولنور واصطلاح حکما مثل افلاطونیه
تعبیر اولنور بو عالم روحانیت وجسمانیت بیننده
بو عالمده لطافتی جهتیله عالم ارواحه مناسبتی اولوب
بسیط اولیوب مرکب اولمغه جهتیله عالم اجسامه
مناسبتی واردر عالم منام ومرایاده ظاهر اولان
عکوس وجن بو عالمده در وانسان بعد الموت
حشره دکین بو عالم برزخده در سلطان المفسرین
سید الناس حضرت عباس جنابلری بو عالمی

اثبات ایدوب بیوردیلر که عالم مثالده ایکی شهر واردر
برینه   وبرینه   دیرلر ونیجه شهرلر واردر جابلقا سابلقا
بر اسم ایله موسوملردر حالا اول شهرلرده بر عباد
واردر تقدیس قرائت ایله مشغوللر بو عالمده هر نه که
موجود ایسه بر مثلی اول عالمده کمال تفصیل اوزره
موجوددر واول عالمده کلام والوان وطعوم لذائذ
مشخصدر مثلا بر شخص که بو عالمده واردر اول
عالمده انلر مثلی واردر حتی کلام تکلم ایدر و
وارده یکوا ایسه واخلاق حمیده وذمیمه‌سی هر نه قدر
اخلاقی وحسنه وقبیحه نه قدر اعمالی وار ایسه
کندونلر اطرافنده مشخص ومشهوددر وبر بدرفت
که بو عالمده موجوددر اول عالمده انلر امثالی
موجوددر نه قدر برکه وباغ وار ایسه ونه قدر
اول جمع ایسه طعوم ایله معا اطرافنده موجود و
متشخصدر وبر شخص بو عالمده وفات ایده‌یلو

اولسه ایکی ای مقدم اول عالمده وفات ایدر وجمله
اهالی بلده ماتم ایدرلر حتی حضرت شیخ اول عالمی
تماشا ایدرکن کریمه‌لری اول عالمده وفات ایتمش
کوردیلر اول عالم اهالیسی کلوب کندویه تعزیت
ایدرلر ایکی ای مرورنده بو عالمده شهادتده کریمه‌لری
مرحوم اولور ارباب سیاحتدن هندی میرعاشور
نامنده بر آدم ایله آستانه‌ده بر مدت هم صحبت اولدق
هندوستانده محققلرندن بر کوه نقل ایدر دیکه
حضرت اسکندر ذو القرنین بو کوهه علما وحکمایی
جمع ایدوب بو کوهه بسیط کلام وعرض مراد ایدیکه
بو عالمکو حالی انسانه بهر حال بو کاربانه ایدر
کوچکو وبودلو فناده ارتحال ایتملو امر ضروردر
اولوب درد مرکه چاره ودرمانه بوقدر سیرو
طی زمین ظلمات اولدی آب حیاتدن بر اثر
بولنوب بودردی درمانه مرکه چاره ایده‌مدیلر

چونکه موسی چاره بولمدم باری وقت زمانی مرلک
ملولنده مقدم معلوممز اولسه ده الکاکوره حرکت
وامراخرته تدارکو اوزره اولنسه دیدکوه جمله حکما
واصحاب تنجیم حضرت اسکندره اراءه راه نجوم
قلدقلرنده اسکندر حضرتلری بیوردیلرکه احکام
نجوم ظنی افاده ایدر یقینی افاده ایتمز بوبابده
مطلوبم وقت وحالتمی یقیناً افاده ایدر بکا عین
الیقین دیه لری حاصل اولور بو حالت تحصیلدر
دیدکوه حکما مراد حضرت اسکندری فهم ایدوب
بومشکلکه متنه برقاچ کونه رخصت طلب ایدوب
آخرجم نیلو اتفاقه اراسیله سهلت الحصول
برفن تالیف ایدوب کندویه تعلیم ایتدیلرکه اول
علم سببیله مثل افلاطونیه که عالم مثالدنه عبارتدر
اکا دخول واول عالمده کندونلو طبع تامه سی
یعنی صورت مثالیه سنی کوروب نه حالده اولدیغنی

اطلاع

اطلاع تام حاصل قلمه حضرت اسکندر دائما بوفنلک
ایله عمل وکندونلو فیروزشتربنی وحبات ومرتبی
بلورایدی ما الذکر میرعاشور نقل ایدرکه
بوفنی مشایخ هندوستانلو معلوملری اولوب
برکونه تحصیل اولنور برفندر وغایت اساندر
لکن هرکس کندو حالنه اطلاع ممکن دکلدر مکر
برشخصلو حالی بلنلو مراد اولنورسه بوفنی تعلیم
اولنوب کندو صورت مثالیه سنی کوروب حالنه
اطلاع حاصل ایدر وبن فنی مذکورکو عالمیم
دیو کندو حالندنه خبر ویردیلر بنم بواثناده
اقبالم یا خود ادبارم وار یا خود فتنه اوله جقم
دیرایدی بوخبر واقعه مطابق ظهور ایدر ایدی
نه وجهله عالم مثاله داخل اولورسن دیو سؤال
اولندقده بعض قرائت اولنه جق عزایم واردر انلر
ایله داخل اولورم وصورتی مثالیه می مشاهده

ایرەدم وغایت عظیم الهیئت شرقی وغربی احاطه
ایتمش کوریلور وکاه سرخ لباس وکاه سبزوکاه
سفید وسیاه کوریلور وکاه قائما وکاه قاعدا
وکاه آسایش نومده کورردم وهر بر نیلو کرکه
الوانده ولباسده وکرکه حالاتده بر احکامی واردر
بعینه واقع اولوردی بو نقل ایدرایدی وحتی برکونه
کلوب امور اخرته ووصیته متعلقه شیلر سویلدکی
وفقیره دیدیکه صور مثالیه‌می ماتم لباسی ایله
موته متهی کوردم غالبا بو اثناده آخرت سفری ایتمک
کرکدر ع دوم بکلشن جنت که مرغ آن جمنم ع دیو حلا
للشوق کتدی وفی الحقیقه دیدیکی کبی دار بقایه ارتحال
ایلدی علیه الرحمة بوقدر تطویل مفادندن غرض
عالم اجساد وعالم ارواح بیننده اولان برزخ عالم
مثال تفهیمدر ج موج دیکر بخش اذکر زمرهٔ اهل
مقامات ع نام آن برزخ مثال مطلق است ش

ارباب

ارباب حقیقت واهل حق نزدنده یعنی اهل الله کروهندن
اولان ذواتک عندنده بو برزخک اسمی یعنی بو جسم
وجان بیننده اولان عالمک بالاده تفصیل اولنندر
اول عالمک اسمی مثال مطلقدر اهل الله لساننده
عالم مثال دیرلر وحکما اصطلاحنده مثل افلاطونیه
دیو تسمیه اولنور ج موج دیکر باز در کار آمده ع
جسمی وجان بر یاد آمده ش بر غیری موج دخی اینه
کلدی یعنی پیدا وظاهر اولدی بو مرتبه ده جسم وجان
ظاهر اولدی بو مرتبه خامسه که عالم اجسامدر بونده
جسم وجان ظاهردر بعضا جسم وجان ایله معا ظاهر
اولورلر بعضا موت ایله فرق اولنورلر روح وجسدک
فرقلری متیقن اولور بو مرتبه ده جسم وجان ظهوری
پیدا واشکار اولدی ج جسم هم کثافت طورا بعد طور
تا بنوعی اخر شی افتاده دور ش جسم دخی طورا بعد
طور اولدی تاکه بر آخر نوع دور واقع اولدیکی

بو مرتبه‌نك قاسمی كه عالم جسمدر طور طور اولوری بو بیت
بیت اولی‌یی بیاندر عالم جسم که جان وجسم ظاهر اولدی
جانله تبدلی وانواع اولمسی یوق لکن جسم طور طور
اولوری بعده طبایع وعناصر اربعه ومواليد ثلاثه
وطبیعت قاسمه اولوری آب خاك هوا آتش وافلاك
ونبات معدن حیوان بو طورلره کیروب آخر کار ج
نوع افراد دست وآدمی ٥ کشته محروم از مقام محرکی
شی نوع افرادمندر وبو محرملك مقامنده محروم
اولوری یعنی بو تعیناتی وبو مقاماتله نتیجه‌سی مرتبه
انسانیده نتیجه بوزیرا ولوب ثم رددناه اسفل
سافلین بو مقامده حضرت وبو بیتده دور
جدا اولوری فاتحه آدم علی صورته ای علی صفاته
انسانه بو قدر کمالات استعداد تامه وار ایکن
جهل سببیله محروم وناقحرم قالدی اگر قوندن اولان
کمالاتنی فعله کتورمز ایسه بونک ابتر وبو خوف

اکر

اکر برشی اولمز خلاصه جهلی ازاله ایدوب رتبه
کماله رسیده اولماز ایسه تمام قیاس وکندوسوند
ایله رتبه کماله رسیده اولورم دیر ایسه مهمل ودخی
برباد اولور کمالك علایمی معلوم یعنی رتبه فنا وبقایه
واصل اوله مدیکی حیف صد حیف باخصوص دعوای
کمال ایدر ایسه نتیجه بیچاره نلره دخی یادی ضلالی
اولور بیت توکر سرای طبیعت نمی دوی بیرون
کجا بکوی طریقت کذر توانی کرد ٥ فنا نله اولی هوا
ونفسندن ازاد اولمقدر بالاده تفصیل اولندیغی کبی
بو حالات کندویه انصاف ایله نظر اولنمق ذوقینه
وارلور بو مرتبه انسانیت وکندونله مظهریتی
بیلمه بونلو کیدر مثلا برشخص شاهزاده اولسه
موروث پدری اولان ملکی اخری ضبط ایتسه
اوله کندو شهزادلکی بیلمه یاخود مجرد بیلک ایله
بن شهزاده‌یم دیمکله خلقه مسخره اولمقدن غیری

نه حاصل ایدر مادامکه اسباب شاهی وخزینه وسپاهی
تدارک ایدوب دوشمن ومخالفلریله محاربه ایده رک
ممالکی اغیار تسلطندن خلاص برله مملکه موروثنی ضبط
ایتدکجه نه کبی انلر ابنای ملوکدن اولدیغنه اعتماد
ایدر وته حکمنده بهره مند اولور مرتبهٔ انسانیت
دخی بونلر کبیدر منقولدرکه برشهزاده‌یی بیوک
تأهل ایتدرمک مراد ایدوب بر پادشاهک کریمه‌سنی
اخذ وطور ملوکانه ایله بغایت تکلف سورسور ایله
ملوکه اطرافی دعوت ونیچه مدت ضیافتلر ایدوب
اخر بر کیجه زفاف ایتدروب وشهزاده کمال مرتبه
عیاش ایمش بالخصوص لیلهٔ زفاف کامرانی اوله
کیجه عیش وعشرتی حدندن افزون ایدوب بوقدر
رجال دولت وشهزاده‌یی حجله‌گاه عروسه ایصال
ایدوب کندولری خانه‌لرینه عودت ایدکلرنده شهزاده
فرط مستلکدن خانهٔ عروسده آرام ایتمیوب

صح

طشره چیقوب مستانه صحرایه دوشوب کزر ایکن مزارستانه
یهوده اوغرر مکر یهودیلر مزاری لحد ایتمز واول
کیجه مزارده بر یرده یهودی مرده اولوب کتورمشلر
آیین باطله‌لری اوزره لحده قویوب براقجی شمع دخی
یاقوب یقدوب کتمشلر شهزاده مستلکله ایچه لحد یهودینک
حجلگاه عروس ظننده ییره زنه یهودی دختر پادشاه
قیاس ایدوب دراغوشی ایدوب خوابه وارمش اول
دین ودولتلو آیین وارکانی وقت سحرده جمله
رجال دولت ووزرای ممالک وقت کلوب شهزاده‌یی
الوب حمامه کتورمک ایچون جمله جمع اولوب کلدکلر
شهزاده‌یی خانهٔ عروسده بولمیوب پریشان حال
وسرکردان اولوب اطراف واکنافی جستجو ایدوب
ادرکن ناکاه شهزاده‌یی مرده ییره زنه یهودی ایله
مزارستانه یهودده بولوب بیدار ایدرلر شهزاده
کندویه کلوب کوردکه جمله ارکان دولت ووزرا وامرا

کندویه نظر ایدرلر وکندی یره دن بر یهودی لاشه سنه
صاریلوب یاطور نه رتبه شرمنده لکی ملاحظه ایدرلر که
اولنور حالاتدندر انسان دخی بو عالم بشریتده منکی
ایو شب عدس عرزه ذن مرده یهود لاشه سندن
جیفه اولان دنیایه صاریلور ایکن ناگاه اجل صاحی
اولوقوه ارواح اولیا وانبیای عظام واجداد وابا
کندونلهه حالنه ناظر اولدقلرینی وکندونله محجوب
اولدیکم اولدیغنی مشاهده ایدرکوه نه درجه مضطر
اولوب نه حال کبره بکتی اول وقتده ادراک ایدر
لمثنیه دل بپرده صد جهد توان جست بیچون دکی
دل برکشیده خواجه سرای برهنه را ح دو مراتب
سربسر کرده عبور مه پایه پایه زاصل خود افتاده
دور شی ما والذکر اولان مراتب ذکره یعنی شئونات
ذاتیه اعیان ثابته عالم مثال عالم ارواح عالم اجسام
عالم انسانیه جامعه یه وارنجه بو مراتبی باشدن باشه

بجور

بجوب دفعه دفعه اصلندن دور بعید دوشلکی هر نه قدر
بو مراتب تعیناتی دونمایدر ایسه اول رتبه حجابی
کثافت پیدا ایدوب بیگانه لکی ومحرومیتی زیاده اولور
اصل وصولره ارباب کمال ایکی طریقه بو یولی کتمشلردر
وبو راهی عزم ایتمشلردر برسی جهریه که رجع قهقری
ایله کلدکلری یولی کتمشلردر واصیلرینه واصل اولمشلردر
بری دخی طریقه خفیه اصحابی درکه بونلر هماندن وجهه
قاصده یه توجه ایله مقصودلرینه واصل اولمشلردر
الطرق الی الله بعدد انفاس الخلایق بو قدر کتاده
وهر برلی موصل مطلوب عشقه اولسونه مراد اولوب
مراد نه یوله یولیله کیدوب کعبه مقصودینه واصل
اولنه بوقصه سوز ایدر اولمز لمثنیه حاجی اولدرکه
عالم معناده حج ایدنه ها صوفی ولی ستر ولایت فیال
وضوابه ح کرنگردد باز مسکین زین سفر وها نیست
اذون هیچ کس مجورت شی اکر بو مسکین دردمند

بیچاره انسانه بو سفرده‌کی مقصد اصلیدن مرور وجهت
ایتدی ایسه ماسوا طرفنه میل ایدوب فریقینه اولوب
قالور سه طریق حقه عزمده وانا لله وانا الیه
راجعون مفهومنده غافل اولورلر ایسه بوندن
محجور ولکه وفراقده قالمش وخائب وخاسر اولمش
کیمدر یوقدر زیرا بو عالمه کلمکدن مقصود اصلی
انجق حقه واصل اولمق وکمالات انسانیه بولمق
ایدی بوندن محروم اولوب اصلنه رجعت ایده میوب
قالور ایسه بوندن مهجور ومأیوس کیم اولور اصحاب
حقیقت بو یره تحقیق ایدرلرکه روح انسان بزم الست
الهیده دست دیدار الهی اصحاب علییندن رتبه
عالیه‌لرین کوروب ومقام قربیتلرین ادراک
برله بو مرتبه جلیله‌یه آرزومند اولوب لسان
استعداد ایله نیازده اولورلر ایسه اکر بو کمال
قرب تحصیلی آرزوسنده اولورلر ایسه بونلک

طریقی

طریقی سکا مرکب نفس ویروب عالم اسفله انزال اولندی
اول محوره تحصیل کمال ایدوب مقام قربه واصل
اولور سوء دیو مخاطب اولورلرده روح دخی راضی
اولوب اول مقامده جدالق وذهاب فراقی هنوز
نوش ایتمامش ایدی بو ساغر سم هلاهل وزهر قاتل
فراقی نوش ایدرکوه برآه جانکاه وفریاد وفغانه
ایدیکه جمیع ملک وملکه عرش وکرسی ودنه فلک
مانته اغلشدیلر ع ای عاشق شوریده سکا مژده لر
اولسونکم بنه وعده وصال ایله موعود اولدیم آه
وانین عالمسود منزلندنه فارغ اولمامش ایدی
اخر وقته دعه بو عالم اسفله کلوب ذوق وصالی
کلی فراموش ایدوب بو فاکهانه غده اویوب اغیار ایله
الفت ایدیکه بزم الستده هیچ نظرینه کلمز اولورک
اکر بو حال ایله قالوب عازم آخرت اولورلر ایسه
اول زمانه قوبار قیامت بو کره کندویه کلوب جدا

اولدیغی بزم نه ایمش ومبتلا اولدیغی نه درد ایدی عشق ونه بلایه
کرفتار اولدی ومحبوب مطلوبی نه وجهله جدا اولوب
بر آتش فراقه دوشدیکه بر وجهله خلاص محال اولدیغی
بیلدکده بر غمه دوشدیکه هیچ بر نوعه بلا لو باشی
چاره اولماز ج نی که آغاز حکایت میکند ع ز بت
جدائیها شکایت میکند ش حضرت جامی بو تمهیدات
ومقدماتده بو مقدمه کلنجه نایدن مراد انسان
کامل ومرداته مکمّل یا خود مجرّدی یا خود علی طریق
الاستعاره نفخهٔ نی یا خود مجرّد قلم در بالاده
تفصیل وتحقیق ایدوب وتعیینات مراتب الهیّه
عالم ارواح وعالم مثال وعالم اجسام وعالم انسانت
بیانده که بر وجهله کمال تفهیم وتعیین ایدوب نایدن
مراد وجدالره نه محدود وشکایت نه یوزدن اولدیغی
تمام شرح وایضاح بیوردقدن صکره مقصوده
شروع ایدر لکن نای حکایته آغاز ایدوب

مرحو

یعنی بانشبوب بالاده مذکور اولان مراتب ومقاماتدن
جدالقلرندن شکایت ایدر ج کز خسته که دردار هر عدم
دنک وحدت داشت با خود قدم ش یعنی بالاده تفصیلی
اولندیغی اوزره خسته که تعیین ثانی ایدر اول حدده
هر بر عدم نور قدم ایله دنله وحدت طوتمش ایدی
یعنی تعیّن ثانیده هر بر عدم کرکه علما وکرک عینا
بر برلرینه واصللرینه اعیان ثابته لری اولیوب دنک
وحدت طوتدیغنده نور قدم ایله تعیّن ثانیده جمله
موجودات دنله اتحاد ایدی ج تا بتیغ فرقتم بریده
اند م از نفیرم مرد وزن نالیده اند ش نای دیدکر
یعنی انسان کامل اولدیکه ضرب تیغ فرقتله بنی نیستان
اصلیه دنکه تعیّن ثانیدن قطع ایتدیلر واصل معتقدات
تیغ فراقله جدا ایلدیلر برو بنم آه وانیندن مرد و
زن فریاد وفغانه ده دیرلر ج کیست مرد اسماء
خلاق وودود ع کان بود فاعل در اطوار وجود

م چیست زن اعیان جمله ممکنات ٭ منفعل گشته بر
اسما و صفات ش بو بیت شریفده بالاده مسطور اولان
ازتقدیم مرد و زن نایده اند ببود قدرینی شرح و ایضاحه
شروع ایدوب مرد کمدر زن کیمدر بیانی بیورورلر
مرددن مراد اسما و صفات الهیه در یعنی مرد معناسنه
تناسبده فاعل صاحبی ماینه نطفه اولدیغی کبی موجودات
فاعل و مظاهر ممکنه یه که قبل الوجود عدم اضافی
درلر که بالاده تفصیل اولندیغی اوزره انده اعیان
ثابته ایله تعبیر اولنور یعنی وجود علمیه ایله موجود
و وجود عینیه ایله معدوم درلر بونلر منفعل اولمغه
و وجود مظهر اولمغه قابلیتده زن کبی اولمغله بونلره زن
ایله تعبیر و تفهیم اولندی حاصلی مرد کمدر اسمای
خلاقه پروردکاردر فاعل اولمقده زن نه در اعیان
منفعل متصرف اولمقده بو مرد و زن اسما و اعیان
مرتبهٔ انسانیده که بونلر دخی اصطرارده جدا درلر

بزم نار و نفیر مزده یعنی صدا مزده بو عالم انساننده
فریاد و فغان ایدرلر دیمک اولور م چونکه همه اسماء
و اعیان بی قصور ٭ داد و انزود بتهٔ انسانه ظهور
ش زیرا اسما و اعیان جمله بی قصور تماماً و کاملاً
مرتبهٔ انسانده ظاهر اولدیلر که مظاهر انسانیده
ظاهر اولان ظلیت اسما و که اعیان ثابته که کراراً
مراراً بالاده ذکر اولندی بونلر مرتبهٔ انسانیده موجود
و اصطرارده جدا اولورلر حیثیت ایله نار که و اصلاند
اندرین فریادیه بو مرد و زن تعبیر اولنان ظلیت
اسما و اعیان ثابته فریاد و فغان ایدرلر م جمله داد حزن
انسانه نالهاست ٭ که جدا هر یک ز اصل خود جداست
ش بو جمله اسما و اعیانلو انسان ضمننده ناله و فریاد
لرده و آوردن زیرا بونلر هر برلری مرتبه لرده مبدئیه
کلمدی اصطرارده جدا درلر م شد کونیانه کبرتیات
حب الوطن ٭ ابن بو سر نغیر مرد و زن ش

حب الوطن کریبانلرینی طوتمشدر وطن اصلیه فراقندن
موردون اسما واعیان فریاد نیله نی وحکمتی بودر
تنقیح سؤال اکر کسی کوید که چون انسان مذکور
بمقام وصول رسیده است حکایت دوری وشکایت
مهجوری برای چیست جواب انست که کویند تا آدمی
در نشأ دنیوی است حقیقت فنا از وی متعذر است وبقیه
از بقایای وجود با او همراه ومادام که بقیه وجود
با اوست وصول تمام ممکن نی یاخود کویند این حکایت
بو شکایت نظر با احوال ماضیه است که پیش از وصول
بوده کذشته یاخود کویند این از برای تنبیه
غفلت وتشویق ارباب مجاهدت ش بیوردیلر که اکر
سؤال اولنور ایسه بالاده مسطور اوصاف مذکور
ایله موصوف اولان انسان کامل وواصلان مکمل که
واصل حق اولدقدن صکره بو حکایت هجران وفراقدن
شکایتلری معناسی ندر هم واصل اوله هم هجراندن شکایت

ایره

ایره نزدیکدر بو سؤاله جواب اولدر که مادامکه انسان
بو نشئه دهدر یعنی دنیا تعبیر ایدیکن عالم شهادتده در
هرنه قدر ارباب کمالدن اولسه ده بر کونه جمعیتجه وجود
واردر بقیه وجود اولدقجه وصال تام ممکن دکلدر
محالدر بناءً علیه هجراندن ارباب وصال شکایت ایدر
یاخود بر وجهله دخی جواب ویرلرکه انسان کامل واصل
حق اولورلکن ماضیده یعنی وصالدن اوتکی اولدیغنی
بیان واولکی چکدکنی بلا وهجرانی عیان ایدر یاخود
بر وجهله دخی جواب ویرلمشدر که انسان کاملک بو شکایتی
وهجراندن حکایتی کندولری ایچون اولمیوب ارباب
غفلتی تنبیه واصحاب مجاهدهیی تشویق ایچون اولوب بو مقوله
محللرده نصحی الخاص ایچون کندولرنی ارباب ابتلا
منزلنه تنزیل ایدوب ارباب کمالک نصحیده طوزلریدر
مثلا ارباب دنیایه بزدنیادن کچمدک کافر دنیا آدمی
الدادر عجب مکارهدر دنیا بیلورکز الدانور انسان

یاخود محبوب پرستلکدن کچه مدکو دیو نصحه آغاز ایتد
ایدکلری یاخود بو شرابی نه کچه مدکه دیو مرادلری
بو طور ابد انده نصح و پند اولدیغی مشهوردر بنا
علیه حضرت پیر یاخود واصلانه و کاملانه ارباب
غفلت واصحاب ضلاله تنبیهاً بو حکایت و حکایت و هجر
ذوقی کند و ابتلالری اولمقدا اوزره بیانه بیورمشدر
اولدیو حضرت جامی بو بیتی دخی جواب اغرا دلغ
اوزره بیان بیوردلر و نثراً بونی بو وجه بیانه در آخره
نکاه بو معنای ایضاح بیورمقه ایچون نظماً دخی
بیانه بو وجهه آغاز بیوردیلر ج کر کسی کوید که کاملان
واصلت ق واصلانرا قرب جانان حاصلست ش
اکر بر کس سؤال ایدرایسه که ارباب کمال واصحاب حال
واصل حق اولدیلر واصل اولدقده ذوات کرام قرب
حق حاصلدر ج فرع ایشانه متصل کشته باصل
جانه ایشانه بهره در کشته زوصل ش بالاده کوراه

احوال

امّا انفصال اولدیغی وجه اوزره ارباب کمالک فرع
روحی شریفلری اصل حقیقته واصلدر و روح سعادتلرینه
محبوب حقیقی وصالندن نصیب و حصه وصل حاصل اولمشدر
ج پس ز مهجوری حکایت بهر چیست ق درجدایی این شکایت
بهر چیست ش یعنی ارباب کمال واهل حال فرعلری
اصل واصل و روح شریفلری وصل محبوب حقیقی حاصل
اولمشدر بو قدر هجرانه و فراقنه حکایت و جدالقدنه وار
لغدنه شکایت نه ایچوندر و بو حکایت و شکایتلرینه معناسی
واردر ج خوش نباشد بردهانه آب زلال ق و زعطش
کردنه بیان دیغ و ملال ش خوش دکلدر اغزنده آب
لطیف خوشکوار وار ایکن ینه حرارت اضطرابنه شکوا
و صوسزلق بلاسنده عرض و محنت و اشتکا ایتمک ایو
دکلدر یعنی واصل ایکن هجرانه حکایت و شکایت عینی ایله
آب زلال اغزنده ایکن حرارتنه شکایت کبیدر دیمک
استرلر ج خوش نباشد کنج قارونه در بغل ق خوش

نوا و بجادر ج نابود باقی بقایای وجود ی کی شود صاف
ازکدورت جام شهود ش حتی بقایای وجود ده بر ذره نشه
سیوت الناسزه فالجام شهود الهی مکدّرات قیودات
بشریه ده نجه صاف اولور بر حال اینه شهود الهی
زنك اود ومغمور مکدّر اولامق امرمحالدر ج نابود
پیوند جان وتن بجای ی کی شود مقصود کل برفع کثای
ش ناکه روحکه جسم ایله رابطه سی بر ذره اولدیغی
انسان بونشأده حیات مستعار ایله زنده اولدیقجه مقصود
کلّی ومحبوب حقیقی نجه کشف قناع دبرفع کثا ایدیعنی
مادامکه انسان بو خاکدانده قاینده اوله مشاهده جمال
ذوالجلال باکمال نجه ممکن اولور یعنی ممکن اولماز
دیمکدر ج نابود غالب غبار جسم وجان ی کی توان
دیدن رخ جانان عیان ش تا که جسم وجان غباری
مرآت حقیقت جامعه انسانیده غالب اوله محبوب
حقیقی نجه عیان اولور خلاصهٔ کلام دوبیت دیدر بو

دارد مفلسی کرده مثل ش مثال اخر قارون خزینه سی قولنو
قره ایکن کندویی فقر وافلاس ایله مثل ایتك خوش ورد
دکلدر یعنی برادم قارون خزینه سنه مالك اولوب کندویی
فقر وضرورتده بوردیمی کرده مشهور قلکم بین الناس
ضروب امثال مقوله سی اوله ج خوش نباشد دامن یوسف
بکف ی زار نالیدن چو یعقوب ازاسف ش زلیخا وار
دامان وصال ماه کنعان حضرت یوسف مصرحسن
انده ایکن یعقوب هجران دیده کبی تأسّف حسرت
ایله نالان وکریان اولمق خوش دکلدر ج کوم ارك
یلك وصل برکمال ی باشد اندر نشأدینی محال ش
بالاده ماالذکر بروجه تفصیل والتمثیل ایراد اولنان
سؤاله بو وجهله دیه جواب ایدوب بیدر لرکه بلی بو وجه
سویلدم یعنی حکایت وشکایت ایدرم زیرا مادامکه روحك
جسده بونشأده ادنی تعلّق اوله کمال وصال امرمحال
اولمغله بنابرین شکوا وشکایت فراق هجران ایدرایسم

دو

بو نشأه ده محال اندر محالدر بالاراده كورك و مرائى اعيان
ثابته و ذات بحت اثنانه جسم حائل قيد نورى مطلق
حقيقت انسانه اولديغى تفصيل اولنديغى بنا برين جسم
حجاب غبار غالب اولدقجه رؤيت ممكن اولور ديو
تعبير بيوردلر ج بى فناى كلى زخند قوى ش كى حريم
وصل را محرم شوى ش بو محلّه اسمى وجهده سؤال مقدّره
جواب در برى بودركه كويا سائل سؤال ايدركه بو شهود
هيچ ممكن دكلميدر يا نه مار الذكر اولانه بالاراده مشروط
رتبه فناء فى الله كسب ايدن ذوات كرام كه انلر ايله تعبير
اولنديلر بونلرين مقامى بزلره ميسّر دكلميدر اول
سؤالين جوابيدركه بو شهود ذاتى محال لكن شهود اسماء و
صفات كه تجلّى كونيه تعبير اولنور اكرچه ممكن لكن
بزم كمال ايدكمز وصال كلى در و تجلّئ ذاتيه در اول
ايسه بهرحال مادامكه بشر قيد حيات ايله مقيّد در
امكانزه دكلدر لكن تجلّئ صوريه كونيه دخى مشاهده

الابرار

الابرار بين التجلى والاستتار اولسه دخى برانه غير منفسر در
واولوجهى شرطى فناء كلى كه بالاراده مشروط ومشروحدر
فناء فى الله درجه سنده اولوب وجذب قوى دخى اولمق
ايله حاصل اولور فناء كلى وجذب قوى اولدقجه حريم وصاله
نجه محرم اولورسون يعنى اولمازسين جذبة من جذبات
الرحمن توازى عمل الثقلين بو جذب قوى وفناء كلى
اولدقجه حريم وصاله محرم اولمق بر وجهله امكانزه دكلدر
بو تقديرجه جذب قوى وفناء كلى حاصل ايدن ذوات
كرامكه شهودلرى نه وجهله اولديغى افاده ايدوب بيوردلر
ج ابن سعادت روى ننمايد بكس ش جز پس از عمرك
وانه هم يك نفس ش بو سعادت ابدا ديودن سرمدى
كه فناء كلى وجذبه قويه در بر كسنه يه يوزكوسترمزمكه
عمر طويل نصفكده يعنى عمرك نصفنده افنا ايندكجه
بو دولت نائل اولنمز واول دخى بر نفس در مشاهده
الابرار بين التجلى والاستتار ديدكلرى در ج چون

بن اذعرلی بوعبدوی اوردر م زود تراز برق خاطف
یکذردر ش بالاده مذکور جذبهٔ دجانی عرطویرنصکره
سکا یوز کوستردر ایسه اول دخی بو برق خاطف کبی
تیز کچر بالاده تفصیل اولندیغی اوزره ج تشنهٔ را
کوز دریا خطرهٔ م دردل ایدر بلکه بولب قطرهٔ ش
مار الذکر اولان حالت یعنی ظهور تجلای برقیه نك غنا
الهیه به بادرٔ افزایش حرارت عشق و باعث سوز
ها شکایت اولدیغنه ارسال مثل طریقیله بیورر لرکه
بوحالت عجیبه بویله مشاهده در که بر تشنه نك خاطرینه
دریای آب زلال کلسه بلکه حرارت ایله جکر سوز ایکن
اغزینه بر قطره آب کلسه م قطعه در یعنی بیت ثانی ایله
معنی تمام اولور ج خاطره کی شوزانه قطره خوش
کی بروازجا نشوان قطره عطش ش اول تشنه
آب زلال تجلی الهیه نك بر قطره ایله نیجه خوش اولور
نیجه اول تشنهٔ زلال تجلانك جاننده اول قطره حرارتی

دفع

دفع ایدر یعنی بر قطره ایله تشنه اینك حرارتنی مندفع اولورمی
اولماز ج بلکه چون ان قطره بولب ابدر ش تشنکی
بر تشنکی افزا بود ش بلکه چونکه اول قطره تشنه نك
بیاونده کلوب حرارتنی بر حرارت جکر سوزلغی دخی زیاده
اولور ج چون رسد از تشنکی جانش بلب م کر کند شور
وشغب بود عجب ش اول قطره ایله دهانه کلمسیله کال
حرارتدن جانی اغزینه کلوب اکر شورش و اضطراب وتب
وتاب ایدر ایسه تعجب اولنماز یعنی تمام اضطرابه محلدر
بو محله کلنجه مقدما اولنان سؤالك جوابیدر که سؤال
بو حکایات وشکایت بالاده تفصیل اوزره کاملانه و اصلانه
نه وجهله اولور که شکایت اولور واصل اولدقدنصکره
هجرانه نه کونه شکایت اولور دیو وارد اولان سؤالك
جوابیدر جواب دیکر بالاده مسطور سؤالکه نه ایدر
واردکاملانه مکمل اولدیغی صورتده بو حکایات وشکایتك
معناسی نه در دیو اولان سؤاله مقدما جواب ویرلمشدی

ایکن براخر جوابه دخی شروع ایدرلر دیو بیوردیلر ج یاخود
آن کوییم که هستا این ماجرا م سرکذشت عاشقانه دردمامضی
ش یاخود دردم که بو ماجرا یعنی حکایت وشکایت بوزنه
اندوم عاشقان کذشتکانلکه حکایت وشکایتلر بودر ج خود
چه زانه خوشترکه عاشقه پیش یار م نالد ازغمهای هجرانه
زاد زاد ش یعنی چونکه بوزنه اعلا نه اولورکه عاشقه واصل
مضمون عین سرور حضرت محبوبه بلا فراق وغم والم
افترافونه آه ادنیجه دکرینه وزاری ایدوب وقت هجرانده
چکدیکی دردی یارینه حکایت وشکایت ایدوب سویلیه
ج ادچو بلبل دررفغان و در خروش م یار چون گل
سوی او جز یاد گوش ش اول نوبهار گلستانه وصاله
عاشقه بلبل کبی آه وفغانه وجوش خروش وشوق عشقده
اول معشوق محبوب دخی گل کبی عاشقلک اه افغانه
قولقه طوته کمال رغبت ایله عاشقلق فریاد فغانن دکلیه
بوزونه شیرین وخوشتر اولور ج برکشه آه وفغان

کار

کای نازنین م هجر تو با من چنانه کردی چنین ش مضمون مجرده
اول عاشقه بو کوزه آه فغانه چکرکه ای محبوب نازو پرور
سنله درد بلای هجران وفراقیله بکا شویله جور بویله
جفا ایتدی دیو وقت فرقتده چکدیکی محنت وبلای
تفصیل وبیانه ایله آه افغانه ایده ایدکه ج غرها دیج
وبلا برمن کماشت م خاطرم ریش ودلم افکار دل داشت
ش نیچه عمرلر سنله هجرن بکانه لرایدی یعنی بر مدت
مدید وعهد بعید برزمانه طول دوران سنک هجرانک
بکا دولو دولو درد بلای حواله ایتدی کوکلم پاره جکر
پاره پاره وخاطرم هزاد غم الم افکار ایدر طولری ج
هر زمانه عالم دیگر کونه بود ادی م سینه پرغم دیده
پر خونه بود اودی ش هر وقت زمانه عالم پریشانات
ودیگر کونه ایدی اول هجرانده سینه طولو غم ومحنت والم
ودیده اشک چشم وخونه سرشک ایله طولو قان ایدی
اول سنک هجرانکده ج این مثال این حکایت درانه

بیش اوکویه رجال موجبنی بادە ش یعنی بالاده تفصیل
اولندیغی نتیج اوزره عاشق واصل محبوبله حضورده
بوطول ودراز حکایەلرکه جوکندونک سرکذشت وحال
پریشانیدر وقت هجرانده چکدیکی درد وبلا افسانه سیدر
کندو حالی اوله رق محبوبنک حضورنده فراقنده چکدیکی
بلا وابتلالری ینه محبوبه سوزانه وگریانه سویلیور
شکایت وحکایات قبیلندندر جواب دیگر بالاده مسطور
سؤالک ایکنجی جوابیدر ج یا مزد آن کویم که هست این
گفت وگوی ــ از برای غافل بی آب ودر ش یا مزدانی
دیرم بووجهله تقریر مثال ایدرمکه بو گفت گوی یعنی بو حکایات
شکایت ارباب نفس هوا وغافل ماجرای عشق الهی
بی مبالرینه یعنی جناب منعم حقیقی ازلی ومعشوق باقی
لم یزلی بیله عشق ومحبته غافل وجناب معززه شرم
وحجاب ایتیوب ماسوی الله که بر وجهله فریفته اولمق
لایق دکل فانی ومضمحل بولندیغی ظاهر ایکن انکله

ایلە

ایله مشغول اولوب جناب معززه مباشیه کرده مکروه ایچون نور
بو قیل وقال دیمک اولور ج میکند سیراب درد آب
اضطراب ــ تا کند لب تشنگان را سوی آب ش حضرت
محبوبه واصل اولرقده هجرانده حکایت وشکایت غافل
بی شرمه تنبیه وکرده معهودی ترغیب اولدیغنه
نشان یعنی آب زلال قانمش صوادن نره طوروب
صوسزلقده غرض اضطراب وحرارتنه تلاش ایتم
صوسزلقه لاندی کورودب صویه کلسون ایچون دد
دلتشنه اولنلری صوصابته چکمک ایچوندر دیو واصلین
شکایتی بو صویه طویمش ینه حرارتنه شکایت ایدوب ارباب
حرارتی صوصابته سوق ایدرنه ذوات کرامه تمثیل ایدرلر
ج خواهی این معنی شود بر تو عیان ــ ماآلی لااعبد ان
قرائه بخوان ش اکرسن استرسیک که بو معنی سکا آشکار
اوله یعنی استرایسک بو اسلوب حکمت اوزره اعطف
نهی ایچون یاکانه کندو نره اخرک مالنی استاد ایدوکیه

بو سين قرآن كريمده وما لا اعبد آيت كريمه سنه اقوى يعنى حبيب
نجار قصه سنده مصداق مفهوم آيت شريفه اولدوكه تحقيق
بنم ايچون نه واردر كه عبادت ايتميم شول ذات مقدسه كه
بنى خلق وايجاد ايتدى واخركار دخى مرجع اول ذات
مقدس اوله كيم كتم عدمدن صحراى وجوده كتوروب
وبناخر وجودمز دخى كندى امرينه وحكمته درپيش دون
قيامتده رجعت كنند وحكم امرينه درخالقم ومرجع جمله
موجودات اولان خالق پروردكارده بكا نه اولديكه عبادت
اتميوب بو به ذات مقدسه نيچون طاعت پرستش ايتميم
البته ايدرم آيت شريفه جزئنى ذكر ايدوب كلتن مراد
ايدرلر تفصيل قصه حبيب نجار بودركه سوره يس
شريفده مذكور اولان اعوذ بالله وضرب لهم مثلا
اصحاب القرية الى آخره آيت كريمه تفسيرنده مفسرين
عظام حضراتى بو وجهله بيان ايدرلركه حضرت عيسى
عليه السلام يا حوارينلرندن اكثرلرى عالم بالايه رفع

اولندقدن صكره

اولندقدن صكره خليفه لرى شمعون الصفا حواريونده يحيى
وطوماس نام ايكى ذاتى انطاكيه اهاليسنى ايمانه دعوت
ايچون ارسال ايدوب انطاكيه يه قريب وارد قلدقلرنده فناء
شهر برپير شوبانه راست كلدكلرنده عزم ايدرلر ايدى
شوبانه بو ذاتلره كيدرسكز ديو سؤال ايدوكده انلر دخى
نايب حضرت عيسى ع م ورسول جناب حقز انطاكيه
اهاليسنى بت پرستلكك ضلالتندن خلاص ايدوب جناب
حضرت حقه دعوته مأمورز ديو خبر ويردكلرنده
شوبانه دخى يا بو دعوايى اثباته برهانكز وحجتكز وارميدر
ديدكده رسولان عيسى ع م بزم دعوامزى اثباته اطبانك
دواسنده عاجز اولدقلرى برص وجذام واعمايه دوا
وحتى مرك وموته دخى شفا برهانه وحجتمزدر ديو
جواب ويردكلرنده پير شوبانكه حبيب نجاردر صاحب
پس دخى ديرلر بو كلام حيات انجام مسموعى اولدقده
بنم حياتنده اطبا مأيوس اولمش هانه كتمش اولمش

دست اجل کوی بیانک الشی بر اوغلم واردر الحوددا ایدی
سکز اولا شرف اسلام ایله مشرف اولانلرین اولام دیو
یحیا و طومانی الوب خانه سنه و فته اوغلنک سر بالیننه
کتوردی رسولان درکاه حضرت حقه دعا ایدروب
در عقب فی الحال بری نعم ایله شفایاب اولدقده حبیب
نجار بلا توقف شرف اسلام ایله مشرف اولوب انطاکیه ده
بو قصه شهرت شعار اولدقده کروه کروه ابتلا و علیل
و اعما کلوب رسولرنک انفاس طیبه مبارکلریله شفا
یاب اولورلر ایدی مکر اول عصرده انطاکیه ده
انطحست رومی نامنده بت پرست بر پادشاه وار ایدی
بو ایکی رسولک قصه سی پادشاه مرقومک سمعنه واصل
اولدقده بونلری اخذ و حبس ایدر حضرت شمعون
جونکه انطاکیه یه ارسال اولنان رسولرین کرفتار
قید حبس اولدقلری سامعه زد حقیقت شناسلری اولدقده
تدبیر تخلیص رسولان ضمننده انطاکیه یه کلوب پادشاه

مرقومک

مرقومک رجال دولتنه همصحبت و اظهار معرفت طبابت
ایده رک نیجه مریضه تدبیر دوا و نیجه علیله بی درمانه
انفاس طیبه سی موجب شفا اولدیغی از وقتده معلوم
پادشاهی اولوب کمال عقل و فراستنه بنا بر درجه
مقبول و معتبر پادشاهی اولدیکه حضرت شمعونک
رأی و تدبیری اولمدقجه امور مملکته دائر بر ماده
تنظیم اولنماز ایدی برکون حضرت شمعون پادشاهدن
سؤال ایدرکه بوندن اقدم ایکی شخص کلوب بحوالّ
رسالت ایله بر معبود اتخاذ اولنان بتلردن غیری
برآله دعوا ایدرلر ایمش و حبس اولنمش مجلسه احضار
اولنوب استنطاق اولنسه مقوله شخص درکاروز
دعوا ایدرلر تحقیق و تدقیق اولنمق لازمدر دیو عرض
مرام ایدوکده پادشاه دخی مسئوله مساعده برله
رسولانی حضوره احضارینه فرمان ایدوب احضار
ایلدیلر رسولار کلوب حضرت شمعونی مجلس پادشاهده

كوردكلرنده جمعيت حاضر ايدي ودخي اسايش بولوب
قرار ايتدكلرنده حضرت شمعون سؤال ايديكه سيزلر
دعوا ايلديككز بلمدن غيري براله وارميدر ديدكده
رسوللر نعم بزم پرستش ايلديكمز الله رب العالمين
وخالق اسمان وزمينه حضرتلريدر ديو جواب ويردكلرنده
شمعون حضرتلري دخي بيوردي كه بو دعوايه حجت
وبرهانكز وارميدر رسوللر دخي جواب ويردلر
كه نعم بزم پروردكاريمز كل شيئه قادر مطلقدر
وبزم معجزاتمز مادرزاد اعمالري بصير اتمك واطبانك
تدبيرلرنده عاجز وقاصر اولدقلري علت
جذام وعلت برص وعلل سائره يي دركاه الوهيتدن
نياز ايله دفع ايتمكدر ديدكلرنده شمعون حضرتلري
پادشاهه عرض ايديكه امر بيوركيز براعمي كتورسنلر
پادشاه امر ايدوب درعقب براعمي احضار ايتديلر
رسوللر اعمايه دعا ايتدكلرنده اعمي درحال بصير اولدي

عالمي تماشا ايتدي پادشاه مشاهده ايتدكده شمعون
حضرتلري مقتفيه پادشاهم ديديكه امر ايدكز براعمي
دخي كتورسنلر بزدخي الهه اتخاذ ايتديكمز پتلريمز و
اصناممزدن دعا ونياز ايدهلم انلر دخي
دعامزي قبول ايدوب اعمايي بصير ايتسونلر ديدكده
پادشاه دخي شمعون حضرتلريله كوشه ديديكه سن
بلورسنكه بزم معبود اتخاذ ايتديكمز اصنام ديدوكمز
كورمزلر وايشتمزلر واللرنده برشي كلمز
هونه برجماد سنك پاره دردديدكده شمعون
حضرتلري سكوت بيوروب تكرار رسوللره طرفنه
توجه ايله دخي برهانكزه نه قادرسز ديو سؤال
بيوردقده رسوللر جوابه اغاز ايدوب بزم قادر
مطلقمز اولان پروردكاريمز امواته دخي احيايه
قادردر هرنه كونه ميت اولورايسه اولسون دركاه
الهيه سندنه رجا ونياز ايتديكمزده رجا ودعامزي

قبول ایله احیا بیورر دیرکلرنده مکر پادشاه مرقومک
بر کونده بر دوا اینده قرق کونده مقدم بر کریمه سی
وفات ایتمش ایمش انک احیاسنه رجا و نیاز ایلدکده
در عقب جمله فرادی اوزره وارودی رسولات
میته مذکوره نک احیاسنه دعا ایلدکلرنده جناب
محیی عالم جلت قدرته حضرتلری دعالرینه
اجابت بیوروب دختر شاه حیات جدیده ایله
اولوب بو معجزات مشهود اولدقده شمعون
حضرتلری پادشاهه خطاب ایدوب دیدیکه معبود
الحق والیقین بویله قادر مطلقه وار ایکن کندو
الکزله ایله یاپدیغکز سنکک پاره جمادلره واصنامه
پرستش طاعت ایتملک معقول میدر بزدخی
بو الله العالمینه اولدنه جناب الله جل وعلا
حضرتلرینه عبودیت ایدوب درکاه احدیتنه
عبادت ایدرکم دیدی پادشاه اکثر رجال دولت
وعوام

وعوام مملکت ملتیله مظهر هدایت الهیه اولوب شرف
اسلام ایله مشرف اولدیلر بر کروه مکروه حقنده
توفیق حضرت حق تخلفه ایدوب کفرلرنده اصرار
وعناد ورسولانه هلاکنه قصد وطائفه مؤمنیه
ایله مقاتله یه اغاز ایتدیلر جنک وجداله شروع
ایلدکلرینی مقدما شرف ایمانه ایله مشرف اولان
حبیب نجارک مسموعی اولدقده فناء شهردن انتقا
شتاب وعجله ایله کلوب قومنه خطاب ایدوب ای قوم
بکا نه اولدیکه بنی کیم عدمدن صحرای وجوده کتورن
خالق پروردکارمه وجمله موجوداتک خالقی ومر
اولانه جناب رب العالمین حضرتلرینه نیچون
عبادت وطاعت ایتمیم بهر حال معبود حقیقی
اولانه حضرت رب العالمینه عبادت ایده رم وسزلرک
ونظیردن تنزیل ایده رم دیو قومنه احکام رحمت
هدایته ترغیب ایلدی بو ایت کریمه نیله بو مقامه

وجه ارتباطی اولورکه اگر استر ایسڭ بو معنا سکا عیان
اوله یعنی بالاده مسطور سؤال که ارباب کمال
مفارقتی واصل حق اولمش ایکن ینه فراق وهجراندن
حکایت وشکایت ایتمکله نه معنالر وار دیو وارد
اولان سؤال برقاچ وجهله جواب ویریلوب
وار روانه واصل وکندویه سیر ایلق ما حصل
اولمشیکن ینه تشنه لکدن شکوا ایتمکلری ترغیب
امثالی یعنی هم واصل وهم هجراندن شکایت نه دادر
دیو سؤال اولنور ایسه بو مشکلک حلی وا محامل
نصح ایچون کندولری ارباب ابتلا زمره سنه ادخال
ایتمکله حبیب نجار قصه سنده اولدیغی کبی کندولری
ایمان یقینله مؤمن ایکن کفره یه بن معبود پر
پروردگار خالقمی نیچون عبادت ایتمیم بیوردقلری
دلیل بیوردیلر ع بنده مستغرق اندر بندگی دائما
میکند ظاهر ز خود شرمندگی نی دریای لطافت

عبادتده

عبادتده غرق ومستغرق اولان قول دائما کندو عبودیتندن
شرمنده اولوب حجاب اظهار ایدر که حمد وبو بیتی ادراک
بر کیمسه کما هو حقه جناب حضرت پروردگاره عبادت مخلوق
ایچون امر محال اولوب ما عبدناک حق عبادتک
اثرده وارد بیورلدیغی صورتده نه وجهله ادای حق
عبادت ممکن اولور بو تقدیرجه هر نه قدر قرب حق
تحصیل ایتسه اول رتبه خوف وخشیتی وعجز وحجابی
زیاده اولور منقولدرکه اصحاب کرامدن رضوان الله علیهم حضراتی
وقت صلاة دخولنده رنگ رولری متغیر اولوب
پریشان الحال اولورلر ایمش جناب حقه عبودیت
زمانی حلول ایلدی ایا امر الهی نه وجهله رضای
خدایه مطابق ادا واکمال ایدهبیلورز دیو عظیم تلاش
بیورلر ایمش بو دخی مشهوردرکه شیر خدا علی المرتضی
کرم الله وجهه حضرتلرینک مبارک وجود شریفلرینه
بر غزاده برقاچ تیر جانکاه اصابت ایدوب استخراج

بروجهله تأثير ايتمكله دجعندن جيقارمه غايت متعسر اولور فرزه
أثناى صلاتده اخراج ايركن زيرا صلات وقت استغراقده
بجوزلوه هنكامنده اخراجي آسان اولور ديو امر بيوردقلرينه
بناءً اثناى صلاتده متوجه قبله حقيقت اولرقلرينه ماده
جراحتلوتيرلو اخراج ايدوب جريحه مبادكلرينه فوران
ايده جون دوآن مصلاى كلزار بهشت ايلدكونده صلوه
صلاتدن فارغ اولوب نهر خمر بهشت كبي سيلان ايدن
خون كلدكون حكمتدن سؤال بيوردقلرنده يترلركن
اخراجنده جريان ايدن دم مكين دمدر ديو جواب
ويردكلرنده قسم ياد بيوروب ذره قدر آگاه اولمدم
وبهاى مذكورك بعديني قطعا طوعيدم بيوردرلر بوقدر
خشوع وخضوع وحضور استغراق دركار ايكن ينه
جناب عالي جنابلرندن منقولدر كه في العمر تدلخواهم دردره
ايكي ركعت نماز ادا ايده مدم بيورمشلر بو تقديرجه
بزه مستغرق ايلدكي طاعت وعبادتنه بهرحال دائما

شرمنده

شرمنده ومحجوب اولور بيورديلر ج كي جرا ز بنده كي سر
بكشم ع رفت ازين منزل فرازم بكشم ش زيرا قوللقدن
باش جكرم اثواب واشغال طاعت وعبادتي بو منزل
عبوديتده بو قاري جكرم يعني بجوق واجب الوجود
حضرتلرينه قوللق وعبادت ايتم ج مي كنند تعريف
آن منكران ع كه پريشانه بندكي امدكرانه ش اول عبادت
الهيه بدنيا باش جكوب ارباب كبر وعناد تعريف ايدر
اول كروه كه عبوديت الهي كندولره اغر كلور عباد تلرزن
دوكرداننده اولان طائفه يه تعريفيدر مالي لا اعبد حتي
بو ايكي بيتي شرح صورتنده ديرج نازراه بندكي اكر شوخ
بكوزرد از پي دهي واده شوند ش مكرانه بو تعريف
انه مبيندر كه حق قوللقه يولنده اكر اولوب جناب حضرت
حقه عبوديته هوس ايده ديو لسان القدده كجوب طريق
وصراط مستقيمده اولور راه حقه كيده لرج همچنين
واصل نشسته بجنين ياد ع ميكنند از هجر نا النهار نادر ش

اوله که حضرت محبوبک حضورنده اوطوررده درد و بلاء
هجراندن شکوا و شکایت ایله زار گریان ناله و فریاد ایدر ج
ناشود محجوب و محروم از وصال ۶ واقف از هجران پر رنج
و ملال ش وصال یاردن محروم و محجوب اولانلر بلای
درد و هجرانه آگاه اولوب انلر دخی وصال یار ایچون
آه اینن ایده رک طالب وصال یار اولور ج درد بر تا
بد زدل نا احتجاب ۶ زود بشتابد سوی حسن المآب
ش ما الذکور محجوب و محروم حجب کثیفه دن دور اولوب
ازدل و جاندن یوز چویروب در وصال مقصد اصلی اولان
مقعد صدق حسن المآبه شتاب و عجله ایله عازم اولهلر
یعنی حجب ما سوا و محبت دنیاتن حجاب مطلوب عالم آرا
اولیوب سکردرک جانب مطلوبه شتاب ایله دیمکدر

خاتمه

خیر جامی باد همت باز کن ۵ سوی وکرامیت پرواز کن
ش حضرت جامی علیه الرحمة الباری التفات طوتغیله

کندو

کندو نفس نفیسدینه خطاب ایدوب بیوردکه ای جامی تا توهست
قناد فراخ مبداء اصلی اولان جانب جناب حضرت پروردد دکاره
اوج یعنی بالاده هزار کره تفصیلی مرور ایتدیکی وجه
اوزره وطن اصلی اولان مبداء فیاض جانبنه متوجه اول
ج طوطی شیرین مقالی تا بچند باشی اندر حبس زنان
پابند ش طوطی شیرین مقال و مرغ قدس بال خوشگوی
فصاحت مآل سن یا نیجه بر بوزندانه مجلس نفسانی
و دنیانیه دونده محبوس اسیر قید بند و بلا اوله سین
قطع علایق بشریه و تحصیل مراتب معنویه ایده رک
عالم علویه نیچون عروج ایتمزسین ج بود عمر با کروه
طوطیان ۶ شکرستان های قدس آشیان ش بر مدت
مدید و عهد بعید کروه طوطیانه دوستان ایله عالم
قدس شکرستانی سکا آشیان و آرامکاه اولمش ایدی
یعنی بر زمان یاران دوستان ایله فضای عالم قدس
سکا وطن اولمش ایدی مرآدی دوح لطیف انسان عالم

سفلی ومبسم کسیفه کلزدن مقدم خلقت ارواحدن برو
جایکاه واشیاقی عالم بالا داخیں وجبیسی ارواح قدسیان
اولدیغی وصکره دوحک مبدأ اصلی ووطن قدیمی جانبنه
رجعت ایده جکنی بیان وافاده در ج باشکرفایان او
هم بوده ، شکرافشان وشکرخا بوده ش شکرخوار وشکر
کفتار شیرین کویانه یاران باصفا وارباب حقیقت
وفا ایله دمساز وهمراز ایکن وعذوبت لسان وفصاحت
بیان ایله شیرین سخنلک ایدوب اخوان صفایه حلاوتبخش
شهدسخن ایدر وشکرفشان وشیرین کلام ایدک ج منزلی
اصلی فراموشت شدست ، کربت غربت هم اغوشت
شدست ش سکا اولدیکه منزل اصل ووطن ازلینی
فراموش ووفا ووداد دیاریکی خاطردن کلیاً اخراج ایدوب
یار ودیارنی کلیاً ترک ایدکوه غموم وهموم غربت
ومحن مشقت فرقت سکا هم اغوش اولمشدر غم محنت
رنج بلای فرقت وغربت ایله انس الفت اتمش سین

ج دل زیاران کهن ببریده ، دامن از اهل وفا درچیده ش
یاران قدیمندن قطع علاقهٔ رابطهٔ قلب قلمش سن واهل وفا
وارباب صفادن دامن الفت انسیتی چکوب فراغ انقطاع
ایتمش سن ج وقت شد کز دوستان یادآوری ، رفت
سوی منزل اصلی بری ش وقت اولدیکه دوستانکی
یاد ایدوب واحمال واثقالی وطن اصلیه اولان عالم بقا
جانبنه دک شهرستانه حقیقت جانبنه عازم اوله سن احمال
واثقالک نقلی مجرد علایق دنیویه وروابط بشریه دن
تجریدی کسیلوب واوزلکدر وکار بار اخره دنیا ایله
اشتغال ایتمکور بنه مالک ایسک کرک مال ووجود جمله
حق یولنه صرف ایدوب کندو تونه غیرت اول عالم بقایه
ارسال ایده سن بوحشه رشته امالی یوماً فیوماً مزداد
اتمک اسباب عزیمته مانعدر ج پای قصد از شد آمد
بی کنی ع قصهٔ پیغام ونامه طی کنی ش قصد طلب یاری
تلاش واضطراب ایاب وذهابدن قطع ایدوب پیغام

ونام قصدنی طی ایده سن یعنی محبوب ایله کفت وشنیدی
زبان خامه ولسان نامه ایله اولمق داعیه سنده کچه سن
ج جانتی دد کلیهٔ نابود خویش ع ودنهی دد قبلهٔ مقصود
خویش ش کندو بوقلمه خانه نی منزل اتخاذ ایده ب
یعنی موطن اصلیهٔ عدم درینه اول طرفه متوجه وعازم
اولمق امر مقرردر رتبهٔ فنا قرارکاهک اوله جغنی
تأمل وتفکر ایله بعد الفنا قبلهٔ مقصودک اولدن بقا
بالله جانبنه متوجه اول ج بادر از جان یکدل ویک
دو شوی ع بلکه خود را محو سازی او شوی ش جانندن محبوب
حقیقی ایله رتبهٔ بقا بالله ده یکانه لکه واصل اولوب
اتحاد دکل بلکه کندوکی فنا اندر فنا رتبه سنه ایصال ایله
وحدت حقی وتوحید ذاتی بوله سین ج در بقای
او شوی فانی تمام ع باقی جاوید کردی والسلام
ش بقا بالله ده تمام فانی اولوب توحید بقاده باقی
وجاوید ابدی اوله سن والسلام یعنی کندوکی

هودا

بوکوزه فاینده کلیتله افنا ایله که بقای ابدی
ودولت سرمدی بوله سن

خاتمهٔ المثنوی

خامهٔ نشأت که نغم سازدر ❁ تار نوا سنج ایله دمسازدر
بیرو بیوایه اولوب دمبدم ❁ عشق محبتدن اوررد دم بودم
کاهیجه افسانه حکایت ایدر ❁ کاهیجه شکوا وشکایت ایدر
خامه دیمه کم نی آتش نفس ❁ بلبل معنایه بو جوبین قفس
نفخهٔ تکویم دل اکه دراولدی ❁ صور قیامتکه هرکه در اولدی
ناطق زیروسم منکه جنان ❁ جوبک سنطور سطور بیان
نشئه اولدقده کاه اورردم ❁ کاه تعینده عین قدم
کاه رموز اوروا رواح ایلمور ❁ شوق ده عالم اشباح اولمور
کاه حقایق ایله کفتار ایدر ❁ کاه شرایع ایله رفتار ایدر
هرنه که وار دجهانده همین ❁ ظل ظلیل اولدیغن ایلر یقین

نابوده ارقام جنابکه مراد ۞ بنده‌یه بو بابده بو اجتهاد

نایبم سنکه اولان عالیجناب ۞ شان شریفیک نه کریم الخطاب

کاشف اسرار حقایق سوزک ۞ مظهر معنالر اولندر اوزک

سنده‌ا امیدم بنم ای عیسی دم ۞ نشأتی یاد ایتدره سن دمبدم

درکهی یارانه درایت رو بال ۞ ایله بو جهله همین عرض حال

حضرت رندانه یناوم همین ۞ عرض ایده سن سوز ایله سازم همین

عجز و قصوردم ایده سن اعتراف ۞ کرچه سخن ایله اودر نیجه لاف

بختی بلور حضرتی مجنون دکل ۞ لیلی عرفانه بو مجنون دکل

عاجز درمانده و بیچاره در ۞ جرمنی قند ایدر آواره در

رتبهٔ نقصانه بولمش کمال ۞ مه کبی کچوردی نیجه ماه و سال

سوزنی نه اوزکی اکلردی ۞ بلدیکن بلدی نه سویلدک

حضرت یعقوب ایله همنفس ۞ نیجه اولور قرمتلش خرمکس

حضرت پیرانک سخنک اکلیه ۞ سر حقایق سوزنی سویلیه

حددر دکل اولدیغنک منوربلی ۞ خلق کریمانه مغرور اولور

مقصدیکی بوکفت شنیده ایله بس ۞ فیر ایله یاد اوله هوه ملتمس

فقط

قائم لطفی دری اولمزسه بان ۞۞۞

۞۞۞ رحمت ایله یادلی ایلر نبان

کیم ایده بو بندهٔ خیر ایله یاد ۞ هر دو جهان کامل ایله اوله شاد

Süleymaniye Kütüphanesi
Hacı Mahmud Ef
3233
Eski Kayıt No